

Dr. Balla Lajos: A büntetéskiszabási gyakorlat alakulása az emberölés miatt indult büntetőügyekben.¹

Bevezetés

A büntetőjog fogalomrendszerében a bűncselekmény és az ehhez szorosan hozzátartozó elkövető mellett a harmadik meghatározó kategória a büntetés.

A kezdetleges, de felismerhető szabályok ellen vétőkkel szemben alkalmazható szankciók már a történeti fejlődés kezdeteitől szerves részei, lényegi elemei voltak a társadalmi együttélésnek.

A fogalommal kapcsolatos változásokat érzékelteti Földvári József amikor megállapítja: „A bűncselekmény tanának évszázada a XIX. század volt, míg a büntetés tanáé a XX., illetve talán a XXI. század.”

Egyes szerzők szerint a jelenlegi büntetőjogi gondolkodást vizsgálva ma már nem beszélhetünk csupán a „büntetésről” mint önálló kategóriáról, sőt a joghátrány, a szankció jellemzői is átértékelődnek, mind szorosabban összekapcsolódnak a korábban tisztán anyagi jogi, eljárási illetve végrehajtási normák.

Előtérbe kerülnek a közvetlenül érzékelhető hátrányt csak áttételesen jelentő jogintézmények.

Ilyenek a büntetés elhalasztásában, felfüggesztésében megjelenő következmények.

Új technikák, eszközök törik meg a korábbi zárt rendszert, nem kis fejtörést okozva a jogalkalmazónak. (Lsd. május 1-i szankciók.)

A jogkövetkezmények között szerepelnek immár a bűncselekmények áldozatainak, sértettjeinek kártalanítását, a bűncselekmény hatásait enyhítő jogintézmények. A „helyreállító” igazságszolgáltatás keretében pedig a büntető útról elterelő szabályok térnyerése észlelhető.

Felvetődik a kérdés az előbbiek vázolása alapján, van-e egyáltalán létjogosultsága a „hagyományos” büntetés központú gondolkodásnak, vagy ha nincs, a gyakorlatnak egészen más irányba kell-e fordulnia a büntető szankció alkalmazása során.

---

¹ A szerző a Debreceni Ítéletábla elnökhelyettese c. egyetemi docens. A Btk. 166.§ (2) bekezdésével kapcsolatos ügyvizsgálatot dr. Holhós-Kovács Szilárd bírósági titkár úr végezte.

Az előbbiekhöz hasonló változás érzékelhető a büntetés jogalapjára² és céljára³ vonatkozó nézetek számba vételét illetően is.

A dolgozat témája az emberölés miatt indult büntetőügyekben tapasztalható büntetéskiszabási gyakorlat alakulása.

Mielőtt részben az ügyvizsgálattal alátámasztott kérdésekre irányítanám a figyelmet szeretnék egy rövid áttekintést tenni a hazai intézménytörténet főbb állomásait érintve.

A következtetések szempontjából jelentős állomásnak tartom egyébként a Csemegi Kódex megállapításait az 1908. évi XXXVI. törvénycikk logikáját az 1950. évi II. törvény egyes rendelkezéseiből levonható tanulságokat, nyilvánvalóan utalni szükséges az intézménytörténeti vázlatban az 1961. évi V. törvényben foglaltakra, illetőleg szükséges vizsgálni a jelenleg hatályos, 1978. évi IV. törvény kezdeti szakaszának jogkörnyezetét egészen a 23/1990.(X.31.)AB. határozatig terjedő időben, s külön korszakként kell kezelni nyilvánvalóan az Alkotmánybírósági határozat megjelenésétől napjainkig tartó időszakot.

A hazai intézménytörténet főbb állomásai

a./ A Csemegi Kódex

Az 1878. évi V. törvénycikk a Csemegi Kódex III. Fejezetében foglalkozik a szankciórendszer leírásával, a szabadságelvonással járó büntetéseket a végrehajtási fokozatok jellege szerint különböztetve meg.

A IV. Fejezet 89. §-a törvényi erővel írja elő miszerint „A büntetések kiszabásánál figyelembe veendő a bűnösség fokára befolyással bíró súlyosító és enyhítő körülmények.”

Bár a törvényi rendelkezések az enyhítő és súlyosító körülmények tételes felsorolásától tartózkodnak, e körülmények fennállásának a 90.§⁴, illetve a 91.§⁵ kitüntetett jelentőséget tulajdonít.

² A büntetés jogalapja voltaképpen azt jelenti, milyen felhatalmazás, jogcím alapján kerülhet sor a bűncselekményt elkövető személy megbüntetésére, ki és milyen alapon rendelkezik legitimációval büntetőjogi joghátrány alkalmazásával (Btk. Általános Rész, HVG. ORAC Tan- és Könyvkiadó 2. kiadás, Budapest 2003. 233. oldal).

³ Két fő vonulat figyelhető meg a bűncselekmény elkövetésére reagáló (abszolút) elmélet és a jövőbeni bűncselekmény megakadályozását célzó (relatív) nézetrendszer (Btk. Általános Rész, Békési Budapest 2003. 2. átdolgozott kiadás 234. oldal).

⁴ 1878. évi V. törvénycikk 90.§: „Ha a súlyosító körülmények – számuk vagy nyomatékuk - tekintetében túlnyomók: a büntetésnek az elkövetett cselekményre megállapított legmagasabb mértéke megközelítendő vagy alkalmazandó.” Kódex Hungaricus Bp, Lévai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, 1911. 260. oldal.

⁵ Ha pedig az enyhítő körülmények túlnyomóak a cselekményre megállapított büntetésnek legkisebb mértéke megközelítendő vagy alkalmazandó.” Kódex Hungaricus Bp, Lévai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, 1911. 260. oldal.

A 92.§⁶ pedig az adott büntetési nem legkisebb mértékének az enyhébb büntetési nem irányába történő átlépésére ad lehetőséget.

Úgy gondolom, hogy a „jelenleg is ismert enyhítő szakasz” fenti meghatározásánál veretesebb, mívesebb klasszikus megfogalmazást nehéz keresni a magyar iudicatúrában.

Hasonló elvek alapján tartalmazta a később hatályba lépő 1908. évi XXXVI. törvénycikk a fiatakorúakra vonatkozó szankciórendszer elemeit, illetőleg az enyhítő és súlyosító körülmények figyelembe vételének lehetőségét is, a vétőképesség korhatárát 12. életévben határozva meg.⁷

A témához feltétlenül szükséges megjegyezni azt a körülményt, hogy az előbbiekből is kitűnően a Csemegi Kódex egyrészt ismerte a halálbüntetés jogintézményét, bár megjegyzendő, hogy a Kódex megjelenését megelőzően az 1843. évi törvényjavaslat már elutasította azt, azonban a halálbüntetés jogintézményét kivételes esetben tekintette alkalmazhatónak. A Kódex Különös Része a felségsértés esetén tette lehetővé a halálbüntetés alkalmazását,⁸ továbbá halálbüntetés alkalmazását írta elő a 278.§-ban is.⁹

A később vázoltakra is tekintettel szükséges megjegyezni egyébként, hogy a Csemegi Kódex 279.§-a a szándékos emberölés büntette vonatkozásában 10 évtől 15 évig terjedő fegyházbüntetést helyezett kilátásba.

b./ Az 1950. évi II. törvény a Büntető Törvénykönyv Általános Részéről, amely az 1950. évi 39.sz. tvr-rel 1951. január 1. napján lépett hatályba.

A közismert nevén Bta. 30.§-a a büntetési nemeket rögzíti. E szerint büntetésnek tekintendők a halálbüntetés, a börtön, a pénzbüntetés, az elkobzás és vagyonekobzás, továbbá a közügyektől eltiltás, a foglalkozástól eltiltás, illetőleg a kiutasítás. A 32.§ szerint a börtön életfogytig vagy határozott ideig tart. A határozott idejű börtön leghosszabb tartama 15 év, legrövidebb tartama pedig 30 nap.¹⁰

⁶ 1878. évi V. törvénycikk 92.§ „Ha az enyhítő körülmények annyira nyomatékosan vagy oly nagy számmal forognak fenn, hogy a cselekményekre meghatározott büntetések legkisebb mértéke is aránytalanul súlyos lenne: ez esetben ugyanazon büntetési nem a legkisebb mértékig leszállítható és ha ez is túl szigorú volna: határozott időtartamhoz kötött fegyház helyett börtön – börtön helyett fogház – fogház helyett pénzbüntetés – ezen büntetési nemek legkisebb mértékéig állapítható meg.

Halálbüntetés helyett 15 évi – életfogytig tartó helyett pedig 10 évi fegyháznál kisebb büntetés a jelen szakasz esetében sem állapítható meg.” Kódex Hungaricus Bp, Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, 1911. 260. oldal.

⁷ 1908. évi XXXVI. törvénycikk 15.§ „Az ellen aki a büntett vagy vétség elkövetésekor életének 12. évét meg nem haladta (gyermek) sem vád nem emelhető, sem bűnvádi eljárás nem indítható.” Kódex Hungaricus Bp, Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, 1911. 255. oldal.

⁸ 1878. évi V. törvénycikk 126.§ 1. pontja: „Aki a királyt meggyilkolja vagy szándékosan megöli, vagy ezen cselekmények valamelyikének véghezvitelét megkísérli...”, 128.§: „A felségsértés a 126.§ 1. pontja esetében halállal... büntetendő.” Lásd uo., mint fenti 266. oldal.

⁹ 1878. évi V. törvénycikk 278.§: „Aki embert előre megfontolt szándékból megöl: a gyilkosság büntettét követi el, és halállal büntetendő.” Lásd uo. 295. oldal.

¹⁰ 1950. évi II. törvény 30., 31., 32.§-ai, Ezer év törvényei, Törvények Jogszabályok a Komplex Kiadótól.

A Csemegi Kódexhez hasonlóan a szankciórendszer leírása mellett a fenti jogszabály is tartalmaz instrukciókat a jogalkalmazók számára a büntetés kiszabását illetően, bár az említettek nem mentesek a politikai direktíváktól.¹¹

Megjegyzendő, hogy a fentiekkel együtt a büntetés kiszabásával kapcsolatos szempontokat a jogszabály a Csemegi Kódex szerinti logikai sorrendben és a Csemegi Kódex szerinti okfejtéssel tartalmazza. Rendelkezik a jelenlegi fogalmaink szerint az ún. enyhítő szakasz alkalmazásának a lehetőségéről, megállapítja pld., hogy ha a törvényben megállapított büntetés halál, ehelyett életfogytig tartó vagy 15 évig terjedhető börtönbüntetés szabható ki, rendelkezik továbbá arról is, hogy a büntetést a törvény által meghatározott kereten belül olyan mértékben kell kiszabni, hogy az igazodjék többek között az elkövető terhére, illetőleg javára egyébként figyelembe jövő körülményeknek és az okozott sérelmeknek is. Zárójelbe teszi az 50.§ (2) bekezdés, miszerint „A büntetés súlyosító és enyhítő körülmények az előbbiek.”

A szabadság elvonó büntetés mellett ismerte tehát az életfogytiglani és a határozott ideig tartó szabadságvesztést, megfigyelhető a kor anyagi jogi jogszabályaiban az, hogy az a momentum, miszerint a halálbüntetés alkalmazására a joganyag szerint a Csemegi Kódexhez képest kiterjedtebben kerülhet sor. Halálbüntetéssel fenyegeti az állam külső biztonsága elleni bűncselekmények elkövetőit. Az 1950. évi II. törvény mellett hatályos Különös Részi szabály (Bhő. 35-36. pont.).¹² Hasonlóképpen a háborús és népellenes bűncselekmények egy része vonatkozásában is halálbüntetést helyez kilátásba az említett jogszabálygyűjtemény.¹³

Halálbüntetéssel fenyegeti továbbá az előbbi összeállítás a népgazdaság elleni bűncselekmények bizonyos részét.¹⁴

Halálbüntetéssel fenyegeti egyébiránt a népgazdasági bűncselekmények egy részét is (245. pont).¹⁵

Témánk szempontjából jelentős tényállások az összeállítás 5. részében található, mely a polgárok személye és javai ellen irányuló bűncselekményeket taglalja. Az emberölés leírását a 349. pont teszi meg.¹⁶ A 351. pont a szándékos emberölés tényállását írja le.¹⁷

¹¹ 1950. évi II. törvény 50.§ (1) bekezdés: „A büntetést a dolgozó nép védelmében az elkövető megjavítása, nevelése, továbbá általában a társadalom tagjainak a bűnözéstől való visszatartása végett kell alkalmazni.”

¹² Hatályos anyagi büntetőjogi szabályok hivatalos összeállítása, közzéteszi az Igazságügyi Minisztérium. Lezárattott 1952. augusztus 31-én. Jogi- és Államigazgatási Könyv- és Folyóirat Kiadó Bp. 1952. 70. oldal.

¹³ Lásd 83. pont uo. mint előbb 89. oldal.

¹⁴ Lásd uo. 232.pont 138. oldal: „232. pont (2) bekezdés: 6 hónaptól 10 évig terjedhető börtön a büntetés akkor, ha ugyanaz a személy ismételen követ el a társadalmi tulajdon ellen irányuló büntettet vagy ha a cselekmény elkövetésében bünszövetkezet két vagy több tagja vesz részt. Ha pedig az ilyen büntett különösen nagy kárt okozott, a büntetés halálbüntetés.”

¹⁵ 245.pont (4) bekezdés: „A 244. pontban meghatározott cselekmény 1 évtől 10 évig terjedő börtönnel büntetendő, ha az a népgazdasági terv vagy valamely részletterv megvalósítása szempontjából súlyos veszéllyel vagy sérelemmel járt. Ha pedig a cselekmény népgazdasági terv megvalósítása vagy általában a népgazdasági rendje szempontjából különösen súlyos sérelmet idézett elő, a büntetés halálbüntetés.” (Lásd uo. mint előbb 142.oldal.)

¹⁶ 349. pont: „Aki embert előre megfontolt szándékból megöl, a gyilkosság büntetettét követi el és halállal büntetendő.” (Lásd uo. 178. oldal)

¹⁷ „Aki embert szándékosan megöl, ha szándékát nem előre fontolta meg: a szándékos emberölés büntetettét követi el és 10 évtől 15 évig terjedhető börtönnel büntetethető.” (Lásd uo. 178. oldal)

Megjegyzendő, hogy a tényállások teljesen azonosak a Csemegi Kódexbeli tényállással, erre utal a korabeli jogszabály azzal, hogy felhívja a Csemegi Kódex 278, illetőleg 279. §-át.

Egyébiránt megjegyzendő, hogy a jogszabály összeállítás 5. része hasonlít talán leginkább a Csemegi Kódexbeli szabályozáshoz, erre utal a törvény előbbi szerkesztési módja is, miszerint folyamatosan felhívja a Csemegi Kódexbeli szabályt, annak a Csemegi Kódexbeli pontjaira utalással a lábjegyzetekben. Nyilvánvalóan az előbbiekből az is következik, hogy az 1952-ben összeállított joganyag az élet- és testi épséggel kapcsolatos tényállások körében szinte teljesen átvette a Csemegi Kódexbeli szabályozást, így nem túlzás annak rögzítése, hogy az élet elleni bűncselekmények vonatkozásában a Csemegi Kódex szabályai léteztek az 50-es években is egészen az 1961. évi V. törvény hatálybalépéséig.

c./ Az 1961. évi V. törvény az új Büntető Törvénykönyv kodifikációja az 1953. decemberében hozott 514/15/1952.MT. számú határozat nyomán indult, amely az igazságügyminiszter vezetésével kormánybizottságot létesített a Büntető Törvénykönyv megalkotására.¹⁸

A törvény megalkotásának egyik célja nyilvánvalóan a Bta., illetőleg az Általános Rész mellett lévő Különös Részi szabályok - melyek jó része a Csemegi Kódextől hatályos volt - egységes keretbe foglalása.

Az 1961. évi V. törvény mintegy 10 évig volt hatályban anélkül, hogy lényeges módosításon átesett volna. Az első lényeges módosító novellája az 1971. évi 28. sz. tvr. volt. Érdekes a módosító novella tükrében néhány szót ejteni a Btk. értékelésével kapcsolatosan.

A Btk. szankciórendszerének általános értékelésénél első helyen azt kell említenünk, hogy megvalósította a jogkövetkezmények egységes elveken nyugvó szabályozását és ezzel együtt megteremtette az Általános és Különös rész összhangját.¹⁹

Az említett értékelés mellett a szerzők egységesen emelik ki azt, hogy a kódex feltétlen előrelépése a halálbüntetés kivételes jellegének nemcsak hangsúlyozása, hanem az is, hogy valóban korlátozta a korábbi jogszabályokhoz képest a halálbüntetés alkalmazásának a lehetőségét, illetőleg emellett nagyobb hangsúlyt adott a büntetés nevelő jellegének.

Egyébiránt az 1971. évi Novella a halálbüntetés további szűkítése mellett határozott. Mellőzte például halálbüntetés alkalmazását a vagyon elleni bűncselekmények vonatkozásában, s ismételten bevezette vagy ha úgy tetszik „visszaírta” az életfogytig tartó szabadságvesztést azon bűntettek vonatkozásában, amelyekre egyébként a jogszabály halálbüntetés alkalmazását is lehetővé tette. Liberális szabályt tartalmazott a Novella az életfogytig tartó szabadságvesztés vonatkozásában abból a szempontból is, hogy lehetővé tette a feltételes szabadságra bocsátást abban az esetben, ha az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt a büntetéséből 15 évet már letöltött.

¹⁸ A Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyve Közgazdasági- és Jogi Könyvkiadó Bp., 1962. 17. oldal

¹⁹ Györgyi Kálmán: Büntetések és Intézkedések. Közgazdasági- és Jogi Könyvkiadó, Bp. 1984. 85-86. oldal

A hatályba lépett jogszabály egyébként a 34.§-ban meghatározta a büntetés célját.²⁰ Figyelemre méltó a normaszöveg abból a szempontból is, amit az idevonatkozó miniszteri indokolás tartalmaz: „A javaslat a dolgozó nép védelme helyett a társadalom védelméről beszél. Ti. ha a büntett tartalmi eleme a társadalomra veszélyesség helyesebb a büntetés céljának meghatározásában is a társadalom kifejezés használata.” A törvény 35.§-a sorolja fel a főbüntetéseket, valamint a mellékbüntetéseket. A jogszabály főbüntetésnek tekinti a halálbüntetést, a szabadságvesztés büntetést, a javító-nevelő munka büntetést, valamint a pénzbüntetést. A halálbüntetéssel kapcsolatosan rögzíti azt, hogy a halálbüntetés csak azzal szemben alkalmazható, aki a büntett elkövetésekor a 20. életévét betöltötte. Megjegyzendő, hogy a korábbi jogszabályok is minimális életkor betöltéséhez kötötték a halálbüntetés alkalmazhatóságának a lehetőségét. A szankciórendszer alkalmazásával kapcsolatosan a törvény IV. Fejezete a büntetés kiszabása körében ad szempontokat.

A Btk. 64.§-a az 1950. évi II. törvényhez hasonlóan körvonalazza a büntetés célját.²¹ A jogszabály szükségesnek tartja a büntetés kiszabás elvei körében a halálbüntetés vonatkozásában megjegyezni, hogy azt csak akkor kell kiszabni, ha a büntetés célja más büntetéssel nem érhető el.²²

A Btk. Különös Része a XIV. Fejezetben tartalmaz szabályokat a személy elleni bűntettek vonatkozásában. A hatályba lépett jogszabály az emberölés kapcsán a 253.§-ban a jelenlegihez hasonló 5-től 15 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegeti a szándékos emberölés alapesetét elkövető személyt. A 253.§ (2) bekezdésében felsorolt minősített esetek kapcsán pedig az előbb említett keret alsó határát 10 évre emeli, s 10 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel, illetőleg halálbüntetéssel fenyegeti a minősített emberölést elkövetőt.²³ Az emberöléssel kapcsolatos tényállás alap és minősített esetei körében megfigyelhető, hogy a Btk-beli szabályozás szakít a Csemegi Kódexben megjelent, majd a Bk-ben, annak 349. pontjában beírt gyilkosság elnevezésű elkövetési magatartással. Az 1961. évi V. törvényben leírt elkövetési magatartások a korábbiakhoz képest igen cizelláltak, e cizelláltság megközelíti az 1978. évi IV. törvényben hatályba lépett szabályozást. Ebben a körben egyébként a miniszteri indokolás megjegyzi: „A bizonyítási nehézségek folytán a gyilkosság és a szándékos emberölés között teljesen szilárd határvonal máig sem tudott kialakulni. Bizonytalanságot teremtett az is, hogy figyelembe kellett venni az elkövetőnek az ölési szándék keletkezése és annak megvalósítása közötti időszakban fennálló lelkiállapotát is, ami szintén nehezen tisztázható.”²⁴

Az 1961. évi V. törvényt jó néhány novelláris szabályozás érintette. A novelláris szabályozások során különösen az 1971. évi 28. számú tvr. hatályba lépését

²⁰ 1961. évi V. törvény 34.§: „A büntetés célja a társadalom védelme érdekében a büntett miatt a törvényben meghatározott joghátrány alkalmazása, az elkövető megjavítása, továbbá a társadalom tagjainak visszatartása a bűnözéstől.” Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyve Közgazdasági- és Jogi Könyvkiadó Bp. 1962. 89. oldal

²¹ 1961. évi V. törvény 64.§ (1) bekezdés: „A büntetést – céljának (34.§) szem előtt tartásával – a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a büntett és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.” Lásd uo. mint fent 128. oldal

²² Btk. 64.§ (2) bekezdés.

²³ Btk. 253.§ (1), (2) bekezdés.

²⁴ Lásd uo., mint előbbi 423. oldal.

követően a jogalkotás szükségesnek találta egy átfogó szabályozás keretében a törvénykönyv újraszabályozását.

1974-ben kezdődtek meg az akkori igazságügyi minisztériumban az újabb szabályozással kapcsolatos műhelymunkák.

A kodifikáció a büntetési rendszerrel kapcsolatosan három szempontot jelölt meg. Egyrészt az indokolatlan szabadságvesztés csökkentését és a szabadságvesztéssel nem járó jogkövetkezmények arányának növelését, továbbá a reális büntetési tételek meghatározását, illetőleg a visszaesőkkel szemben hatékonyabb eszközök alkalmazását.²⁵

d./ A hatályba lépő 1978. évi IV. törvény az említetteknek megfelelően kodifikált a korábbiakhoz képest eltérő szankciórendszert sajátosan, részben a tett büntetőjogi elméletek irányába is mutatva a büntetés célját, valamint a büntetés kiszabásának elveit az előbbi szabályozáshoz képest eltérően határozta meg.

Az új Btk. 38.§-a a fő- és mellékbüntetéseket határozta meg. Főbüntetésnek tekintette a halálbüntetést, a szabadságvesztés büntetést, a szigorított javító-nevelő munkát, a javító-nevelő munkát, illetőleg a pénzbüntetést. Az új szabályok ismerték a mellékbüntetések mellett az intézkedéseket is.

A büntetés kiszabásának elveit a 83.§ rögzítette, miszerint: „A büntetést – céljának (37.§) szem előtt tartásával – a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.”

A Büntető Törvénykönyv miniszteri indokolása szerint: „Súlyosító és enyhítő minden olyan körülmény, amelyet a büntetés kiszabásánál a büntetés céljának megvalósítása érdekében figyelembe kell venni.”²⁶

A joggyakorlatot irányító kommentár megjegyzi az alábbiakat: „A büntetés kiszabás elveinek alapján kell a bíróságnak a főbüntetések körében az alternatív büntetések közül az alkalmazandót kiválasztania, a büntetési tétel keretei között a büntetés mértékét meghatározni. Alkalmazni kell ezeket az elveket halmazati büntetés kiszabásánál a büntetés enyhítésénél, a főbüntetés helyett mellékbüntetés kiszabásánál...”²⁷

Az előbb részletezett büntetés kiszabási körülmények vonatkozásában a Btk. 83.§-ához kapcsolódó bírói gyakorlat több eseti döntésében utalt arra, hogy a büntetés kiszabási körülményeket sohasem elvontan, hanem a konkrét cselekmény és elkövetője vonatkozásában kell vizsgálni. A gyakorlat következetesen alkalmazta a kétszeres értékelés tilalmának az elvét, mely több konkrét jogesetben is megjelent.²⁸

A büntetés kiszabással kapcsolatos szabályok egyébként – és ez jelentős újítás volt a törvényben – igen részletesen szabályozták a tételkeret átlépésének lehetőségeit

²⁵ Györgyi Kálmán: Büntetések és intézkedések. Közgazdasági- és Jogi Könyvkiadó Bp. 1984. 111. oldal, tekintettel Markója Imre: Az új Büntető Törvénykönyv elvi kérdéseinek vitája elé. Magyar Jog 1976. 743-745. oldal.

²⁶ Györgyi Kálmán: Büntetések és intézkedések. Közgazdasági- és Jogi Könyvkiadó, Bp. 1984. 289. oldal.

²⁷ A Büntető Törvénykönyv Magyarázata I. kötet Közgazdasági- és Jogi Könyvkiadó, Bp. 1986. 233. oldal.

²⁸ BJD 8721. BH. 1983/8-308., illetőleg BH.1983/11-434., BJD. 8844.

mind a tételkeret felső határának átlépésével kapcsolatos szabályokat, mind pedig az alsó határ átlépése körében alkalmazandó enyhítő rendelkezéseket.

A szankciórendszer tartalmazta a törvény hatályba lépésekor a halálbüntetés alkalmazásának a lehetőségét. A kodifikáció során azonban már több esetben felvetődött, szükséges-e a halálbüntetés fenntartása? Az előbb idézett Btk. Kommentár utal arra, miszerint a halálbüntetés hívei és ellenzői közötti vita nem jutott nyugvópontra a kódex megalkotása idején sem. Megjegyzi a következőket: „A szocialista jogfejlődés a halálbüntetés fokozatos háttérbe szorítása és végső célként megszüntetése felé halad. A fenntartásának indokoltsága elsősorban annak alapján ítélt meg, hogy az egyéni és az általános megelőzés szempontjából mellőzhetetlen-e.” Az új kódex amellel tört lándzsát, hogy a többszörösen minősülő és így legsúlyosabbnak tekintett élet elleni cselekmények, továbbá az állam elleni bűncselekmények, illetőleg a katonai, valamint a terrorizmussal összefüggő elkövetési magatartások esetén a társadalom védelme nem nélkülözheti a halálbüntetést.²⁹

A büntetéskiszabás körében a 83.§-ban egyébiránt a törvény az 1961. évi V. törvény rendelkezéseire hasonlóan rögzíti, miszerint a halálbüntetést kivételesen és csak akkor lehet kiszabni, ha a bűncselekmény és az elkövető kiemelkedő társadalomra veszélyességére, a bűnösség különösen magas fokára figyelemmel a társadalom védelme csak e büntetés alkalmazásával biztosítható.³⁰

Az említett jogszabályi rendelkezésre is tekintettel a korabeli bírói gyakorlat a halálbüntetés alkalmazására az emberölés súlyosabban minősülő eseteiben és e körön belül is általában csak több minősítő körülmény együttes megvalósulása esetén látott lehetőséget. A büntetés kiszabását illetően e büntetés alkalmazása valóban kivételes jellegű volt a kor statisztikai adatait is figyelembe véve. A tendencia egyébiránt egyértelmű volt. 1945. és 1990. között fokozatosan csökkent a halálbüntetéssel is fenyegetett deliktumok száma. Magyarországon a halálbüntetés eltörlése előtti 5 éves időszakban a halálbüntetéssel is fenyegetett bűncselekmények miatt összesen 58 életfogytig tartó szabadságvesztést és 12 halálos ítéletet szabtak ki.³¹

Az 1978. évi IV. törvény hatálybalépésétől 1990-ig a Btk. személy elleni bűncselekmények körében a 166.§-ban szabályozott emberölés alap és minősített eseteinek büntetési tétele nem változott. Az alapesetben (166.§ (1) bekezdés) 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekményt rögzít a jogalkotó, míg a 166.§ (2) bekezdésében írt minősített esetek megvalósulásakor 10 évtől 15 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazását, illetőleg halálbüntetés kilátásba helyezését rögzíti a tényállás. Ez a szabályozás túlságosan nem tér el a korábbi, 1961. évi V. törvénybeli szabályozáshoz képest, illetőleg az 1971. évi 28. tvr-ben írt módosításhoz képest, amikor is a jogszabály ismételten rögzítette az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásának a lehetőségét.

e./ A 23/1990.(X.31.)AB. határozat megjelenésétől napjainkig tartó időszak jogalkalmazási, jogalkotási kérdései.

²⁹ A Büntető Törvénykönyv Magyarázata I. kötet, Közgazdasági- és Jogi Könyvkiadó, Bp. 1986. 112. oldal.

³⁰ 1978. évi IV. törvény 84.§.

³¹ Büntetőjog Általános Rész 2. hatályosított kiadás, HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. Szerkesztő: Dr. Békés Imre 258. oldal.

A halálbüntetés kiiktatásával a büntetési rendszer csúcsát lefejezték.³² Az előző megállapítás jól érzékelteti az Alkotmánybírósági határozat megjelenését követő helyzetet. Kétségtelen, hogy a határozat kihirdetését követően a legsúlyosabb büntetéssé az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés vált. Kérdés azonban az, hogy ez a büntetés képes-e helyettesíteni a kiiktatott halálbüntetést, illetőleg egyáltalán szükséges-e, hogy helyettesítse azt.

1990-től 1998-ig a kodifikációs törekvések az említett probléma körül forogtak. A halálbüntetés kiiktatása többirányú szakmai vitát gerjesztett: Hogyan lehet beiktatni egy olyan büntetési nemet, amelynek Magyarországon nincsenek számottevő hagyományai. Megjegyzendő, hogy az Alkotmánybírósági határozat időpontjában az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés nem volt túlságosan fajsúlyos és meghatározó szabadságvesztés büntetési fajta. Korábban utaltam arra, hogy az 1961. évi V. törvény kiiktatta az életfogytig tartó szabadságvesztést mondván, az elítélt átnevelése érdekében nincs szükség életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre amennyiben a halálbüntetés kiszabása nem indokolt, a határozott ideig tartó szabadságvesztés alkalmazása megfelel a büntetési céloknak. Az 1971. évi 28. tvr-rel kerül vissza ismét a szankciórendszerbe. De 1971. és 1993. között a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja 20 esztendő volt, melyet nem az ügy érdemében eljáró bíró, hanem a büntetés-végrehajtás szabályai határoztak meg és a büntetés-végrehajtás szabályai szerint került sor az elítélt feltételes szabadságra bocsátására.

Az 1993. évi XVII. törvény a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos időpontot 15 és 25 év között állapította meg, melyről már az ítélező bíró döntött. E jogszabály egy esetben zárta ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, mégpedig akkor, ha az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélet ismételen életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték.

A szabályok további szigorítása az 1998. évi LXXXVII. törvény 5.§-ával valósult meg.³³ E jogszabály az életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját elévülő cselekmények esetén 20 és 30 év között, míg el nem évülő cselekmény esetén minimálisan 30 évben határozta meg, s lehetőséget adott arra, hogy amennyiben a bíróság úgy találja, kizárja a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

Az előbbiekkal együtt a 90-es évek végének jogalkotási terméke az életfogytig tartó szabadságvesztés térnyerése volt.

Az 1998. évi LXXXVII. törvény szerint beiktatott szabályozás jelenleg is hatályban van. Úgy látszik túlélte a szankciórendszer módosításának, illetőleg a Btk. újrakodifikálásának első hullámát.

Nem véletlenül teszem ezt a megállapítást, ugyanis a 2003-tól napjainkig eltelt időszakban több kísérlet látott napvilágot a büntető törvény szankciórendszerének, illetőleg az egész jogszabálynak az újrakodifikálására. Ezek a törekvések azokban a

³² Büntetőjog Általános Rész 2. hatályosított kiadás, HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. Szerkesztő: Dr. Békés Imre, Bp. 2003. 258. oldal.

³³ Btk. 47/A.§.

szabályokban öltöttek testet végül is, amelyek 2010. január 1-től, illetőleg május 1. napjától hatályossá váltak.³⁴

Megállapítható tehát, hogy a szankciórendszer átalakítása mellett az életfogytig tartó szabadságvesztés szabályai változatlanok maradtak. A jogalkalmazás eldönteni látszik azt a kérdést a kivételes büntetesként alkalmazott halálbüntetés helyébe a szankciórendszer legsúlyosabb büntetése lépett-e vagy pedig a halálbüntetés eltörlése kapcsán annak helyébe ismételten csupán kivételesen alkalmazható büntetési nem lépett, a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés, amely az elítéltnak a társadalomtól való teljes körű izolációját biztosítja, s az ilyen személy csupán a Köztársasági Elnök kegyelméből szabadulhat örökös rabságából.

A statisztikai adatok a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazása kapcsán annak kivételes jellegét erősítik. A több mint egy évtizedes hatálybalépés után az említett büntetéssel mintegy 10-12 elítéltet sújtottak eddig magyar bíróságok.

Jól tetten érhető tehát az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés szabályainak fokozatos szigorodása a 23/1990.(X.31.)AB határozat megjelenését követően a napjainkig eltelt időszakban.

Az intézménytörténet során utaltam az emberölés bűncselekménye kapcsán a büntetési tételkeret alakulására. Az elmúlt időszakban bár az alapeset büntetési tételkerete nem változott, a Btk. 166.§ (2) bekezdésében felsorolt minősített esetek vonatkozásában lényegesen szigorodott a jogszabály. A 2009. évi LXXX. törvény a büntetési tételkeretet a további 10-től 15 évig terjedő szabadságvesztés helyett 10-től 20 évig terjedő szabadságvesztésre módosította elfogadva azon jogalkalmazói észrevételeket, miszerint túlságosan nagy volt a távolság az életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja meghatározásának lehetősége és a határozott ideig tartó szabadságvesztés 166.§ (2) bekezdésben előírt felső határa között. Tudvalévő, hogy a halmazati szabályokat egyetlen cselekmény megvalósítása során még akkor sem lehetett alkalmazni, ha az ölési cselekmény többszörösen minősült.

A minősítési rendszerbe új elemként került szintén a szigorítás jegyében a védekezésre képtelen személy sérelmére történő elkövetés kodifikálása a 2009. évi LXXX. törvény 43.§-ában.

Az előbbiekből következően úgy tűnik, hogy a halálbüntetés kiiktatásával keletkezett anomáliát végül is a jogalkotás és a jogalkalmazás megszüntette. A gyakorlat következetes bünteteskiszabást alakított ki, melyet nem zavart meg az ítéltáblák 2003. július 1-én történő felállítása, s 2005. január 1-től a korábban felállított ítéltáblák számának ötre történő bővítése sem.

Az emberölés büntette miatt folyó büntetőeljárásokban a bírósági és a hozzákapcsolódó ügyészségi hatásköri változások nem eredményeztek a büntetés kiszabása terén szembeötlő eltéréseket a Legfelsőbb Bíróság addigi gyakorlatához képest.³⁵ Ugyanis 2003. július 1-től nem egy (a Legfelsőbb Bíróság), hanem kezdetben három, majd pedig 2005. január 1-től 9 bíróság büntetés kiszabási

³⁴ 2009. évi LXXX. törvény.

³⁵ Vizsgálati jelentés Debreceni Fellebbviteli Főügyész Bf.275/2006. szám alatt kelt 2006. július 6. napján 10. oldal.

gyakorlatának egységét kell megteremteni többek között a leginkább közérdeklődésre számot tartó tényállás az emberölés esetében.

A hatályos Büntető Törvénykönyv 83. § (1) bekezdése szerint a büntetést a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy az igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.

A törvény idézett rendelkezése a bíróságok számára azt a kötelezettséget jelenti, hogy a büntetés kiszabás során figyelembe jövő valamennyi alanyi és tárgyi tényt felderítsék, és a jogkövetkezmények alkalmazásakor értékeljék.³⁶ Ekként téve eleget az

Alkotmány 57. § (1) bekezdésében rögzített törvény előtti egyenlőség elvének.

A kollégiumi vélemény a büntetést befolyásoló alanyi és tárgyi körülményeket elemzi.

Bár a kollégiumi vélemény álláspontja szerint a bírói gyakorlat egysége érdekében szükséges olyan általános iránymutatás, mely felsorakoztatja mind azt, aminek felderítését és értékelését a bíróságoktól indokoltnak tartja, megállapítja azonban, hogy ugyanazon tény más cselekmény vagy más elkövető vonatkozásában közömbös, vagy ellenkező hatású is lehet.

A kollégiumi vélemény elemzése tehát korántsem teljes, legfeljebb példálózó értékelést ad, viszont nyilvánvalóan kreatív gondolkodást követel az egyes ügyekben eljáró bírói tanácsoktól.

A Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelve mintha más elveket alkalmazna, mint a kollégiumi vélemény: „1. jogpolitikai elveink értelmében a törvény szigorát kell alkalmazni az élet elleni, vagy veszélyeztető különösen súlyos bűncselekmények elkövetőivel szemben. Ilyennek kell tekinteni az útonálló jellegű, garázda indítékból fakadó és a társadalmi közfelháborodást kiváltó élet elleni szándékos bűncselekményeket is”...

„A büntetési tétel alsó határán aluli főbüntetés kiszabása kivételes lehetőség”...

„Az enyhítő rendelkezések alkalmazása kivételes”...

Általában az enyhítő körülmények súlyának, nyomatékának értékelése során azoknak csekélyebb jelentőséget szán az irányelv, folytatva a 14/1973.NET. határozatban, valamint a 4. számú irányelvben megjelent elképzeléseket az alanyi és a tárgyi körülmények speciális a tényálláshoz szorosan kapcsolódó elemzését adva.

Az emberöléshez kapcsolódó jogalkalmazás jól láthatóan évtizedek óta nem elégedett meg a büntetés kiszabása során általánosan irányadó bűnösségi körülmények felderítésével, speciális csak az emberölés kapcsán irányadó körülmények felderítését, leírását tartja szükségesnek.

A Bkv. 56/2007. vélemény, valamint a Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelvének IV. pontjában meghatározott büntetés kiszabási körülmények viszonya, az általános és a speciális viszonya.

³⁶ 56/2007. BK. vélemény

Ez utóbbi megállapítás több kérdést vet fel:

1. Teljesül-e az Alkotmány 57. § (1) bekezdése, vagyis valamennyi büntető törvénybe ütköző tényállással kapcsolatos szankció alkalmazás azonos elvek szerint történik-e?
2. Igaz-e az az állítás, miszerint az emberöléssel kapcsolatos elbírálás évtizedek óta a büntetési tétel középértékéből indul ki?
  - És végül:
3. Az 1990-től napjainkig tartó jogalkotói tevékenység, illetőleg a bírói gyakorlat alapján kijelenthető-e az, hogy a feltételes szabadság kiszabásával kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés kivételes és a gyakorlatban önálló büntetési nemként funkcionál.

Dolgozatom következő és egyben utolsó részében publikált jogesetek alapján, az ügyészség vizsgálati jelentésére hivatkozva, illetőleg a Debreceni Ítéltábla előtt befejeződött jogesetekre is tekintetre szeretnék áttekintést adni az emberölés alap és minősített eseteivel kapcsolatos ítélezési gyakorlatról. Az említett ügyvizsgálat jelentősége abban áll, hogy segítségével összegzést lehet adni, általában az emberöléshez kapcsolódó büntetés kiszabási gyakorlat alakulásáról és meg lehet kísérelni megválaszolni az előbb feltett kérdéseket.

Az ügyvizsgálat tapasztalatai

Az előbb felvázolt kérdések megválaszolásával kapcsolatosan a Debreceni Ítéltábla emberöléssel kapcsolatos bünteteskiszabási gyakorlatát illetően ügyvizsgálatot végeztünk.³⁷

a.) Az emberölés alapesetei bünteteskiszabási gyakorlata 2005. január 1. és 2010. április 16. között.

Az ügyvizsgálat időszaka 2005. január 1. napjától 2010. április 16. napjáig érkezett büntetőügyekre terjedt ki. Az emberölés alapesetét illetően (Btk.166.§ (1) bekezdés) 46 ügy áttekintésére került sor. A 46 büntető ügy 52 vádlottat érintett. Az ügyvizsgálat kritériumaként szerepelt az, hogy az ügyvizsgálat során figyelmen kívül hagytuk azokat az ügyeket, amelyek során a halmazati szabályokat kellett alkalmazni. Figyelmen kívül maradtak az emberölés kísérletével kapcsolatosan keletkezett ügyeket, illetőleg nem vettük figyelembe azon ügyeket, amelyekben a Btk. szabályai a korlátlan enyhítés lehetőségét engedték meg.

Az említett rosta után fennmaradó ügyekkel kapcsolatosan tehát a befejezett emberölés alapeseteit vizsgálva 46 büntető ügyben 52 vádlottal szemben kiszabott büntetéseket elemeztük.

A statisztikai adatok elemzése kapcsán megállapítható volt, hogy 10 évi szabadságvesztés büntetést 38 vádlottal szemben szabtak ki jogerősen, míg 14 vádlott esetében a következő szóródás szerinti büntetések kiszabására került sor.

8 évi szabadságvesztés büntetést szabott ki a bíróság jogerősen 8 vádlott esetében, 9 évi szabadságvesztést 3 vádlott vonatkozásában, 11 évi szabadságvesztést 1 vádlott esetében, 12 évi szabadságvesztés szintén 1, míg 13 évi szabadságvesztés büntetés szintén 1 vádlott vonatkozásában került alkalmazásra.

³⁷ A Btk. 166.§ (2) bekezdésével kapcsolatos ügyvizsgálatot dr. Holhós-Kovács Szilárd bírósági titkár úr végezte.

Az említettek kapcsán megállapítható, hogy az alkalmazott szabadságvesztés büntetések a 10 évi szabadságvesztés büntetés közelében kerültek meghatározásra. Attól általában 1-2 évvel alacsonyabb módon, míg afelett elvértve mindösszesen 3 esetben került sor szabadságvesztés büntetés kiszabására³⁸.

Az előbbiek tehát azt mutatják, hogy a kiszabott büntetések a 10 éves tartomány körül szóródnak.

Az előbbiekből levonható az a következtetés is, hogy bár a vizsgált időszakban az ún. középértékes szabály nem volt hatályban, az emberölés alapesete kapcsán a bírói gyakorlat a büntetéseket a büntetési tételkeret középértékéből kiindulva határozta meg a befejezett emberölés büntette alapesete miatt jogerőre emelkedett ügyekben.

Az emberölés minősített eseteivel kapcsolatos bünteteskiszabási gyakorlat vizsgálata a 2005. január 1. napjától 2010. április 16. napjáig érkezett büntetőügyek vonatkozásában.

A vizsgált időszakban a régióból 80 darab minősített emberöléssel kapcsolatos ügy érkezett a táblabírósághoz, melyekben 107 terhelt volt érintett. Az ügyérkezés, illetőleg a terhelték száma a tárgyév szerinti megoszlását tekintve sajnálatos módon fokozatosan növekvő tendenciát mutat.³⁹

Ezzel ellenben a kísérleti szakban megrekedt esetek száma csökken, melyek mindegyike kivétel nélkül befejezett kísérlet volt. Kizárólag a szakszerű orvosi ellátás mentette meg a sértettek életét, ahol döntően a sértetti hozzátartozók, barátok kértek orvosi segítséget. Így csak a véletlenül múlt, hogy e sértettek halála nem következett be. Elmondható, hogy jelenleg már az esetek több, mint 2/3-a halálos kimenetelű⁴⁰, annak ellenére, hogy a régió bünteteskiszabási gyakorlata enyhének semmiképpen nem nevezhető, egyben állítható, hogy az országos gyakorlatnak is megfelel.⁴¹

A 5. számú mellékletből kitűnik, hogy az egyféleképpen minősülő emberölés büntette kapcsán általánosan a határozott ideig tartó szabadságvesztés alkalmazása mondható. Határozatlan ideig tartó fegyházbüntetés kiszabására e körben mindössze kettő esetben került sor.

Az egyik esetben az elkövető többedmagával az országot tipp alapján bejárva idős személyek otthonába éjjel, így a védekezésre esélyt sem hagyva anyagi haszonszerzés végett hatolt be, és több millió forintot zsákmányolt. Az idős sértetteket megkötözte társaival, több esetben súlyos sérüléseket is okozva bántalmazta. A nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette miatt több, mint 20 rendbeli rablás büntette, személyi szabadság megsértésének büntette, továbbá néhány rendbeli magánlaksértés büntette és súlyos testi sértés büntette miatt került

³⁸ Lsd. 1.sz. melléklet.

³⁹ 2.sz. melléklet.

⁴⁰ 2.sz. melléklet.

⁴¹ 5.sz. melléklet.

felelősségre vonásra. Az eljárás során beismerő, társaira is terhelő vallomást tett, mely nagyban segítette a bíróság munkáját. Határozatlan idejű fegyházbüntetéséből legkorábban 35 év elteltével szabadulhat.

A másik esetben az elkövető különös visszaeső volt. A korábbi büntetése, mely testvére életének kioltása miatt került kiszabásra, nem volt esetében kellő visszatartó erő. Az újabb élet elleni cselekményét ugyan nem hozzátartozó sérelmére, azonban olyan személlyel szemben követte el, aki segítette őt a mindennapi megélhetésben.

Az egyszeresen minősülő emberölés büntettének vonatkozásában alkalmazott határozott ideig tartó szabadságvesztés tartama büntetett előéletű terheltek esetében döntően az irányadó büntetési tételkeret középértékéhez közelít, azt eléri. Amennyiben az elkövető előélete visszaeséssel, vagy többszörös visszaeséssel, netán vagyoni bűncselekmények elkövetése miatti különös visszaeséssel volt terhelt, úgy döntően a büntetési tételkeret felső határa közeli fegyházbüntetés került alkalmazásra.

Büntetlen előéletű terheltek esetében nagyobb számban a büntetési tétel alsó határához közeli mértékben alkalmaztak az eljáró bíróságok fegyházbüntetést.

Kisebbszámban ugyanakkor előfordult büntetett előéletű terheltek esetében a büntetési tétel alsó határához közeli, míg büntetlen előéletű terheltek esetében a felső határhoz közeli tartamú fegyházbüntetés alkalmazása is. Ez utóbbi esetekben a beismerés, megbánó magatartás tanúsítása, kísérleti szakban maradás, illetőleg a közeli hozzátartozó sérelmére történő elkövetés voltak kiemelkedő nyomatókkal figyelembe vett ismérvek.

Az egyszeres minősülés körében külön kiemelés érdemelnek azok az esetek, melyekben **a terhelt szülő nő** volt, aki újszülöttjével szembeni elkövetői magatartását szülést követően nyomban, vagy kis idő elteltével fejtette ki.

Az ilyen cselekmények elkövetői döntően fiatal felnőtt, olykor fiatalkorú személy voltak. Kivétel nélkül minden esetben sor került enyhítő szakasz alkalmazására, döntően a végrehajtási fokozat eggyel enyhébb meghatározására is. Mindezt az elkövetők fiatal kora, beismerése, megbánása, illetőleg egy esetben a kísérleti stádiumban maradás [Btk.87.§ (2) bek. a) pont], vagy a terhelt beszámítási képességének korlátozott volta indokolta [Btk.24.§ (2) bek, 87.§ (4) bek.].

A kísérleti szakban maradt esetben az enyhítő körülmények túlsúlya, egyébként példaértékű gyermeknevelést tanúsító terhelt esetében kiszabott 2 év börtönbüntetés, 5 év próbaidőre felfüggesztésre is került.

A táblabíróságon előfordult 9 esetben 2 év és 6 év közötti szabadságvesztés kiszabására került sor, melyek közül kettő esetben nem alkalmaztak az eljáró bíróságok enyhébb végrehajtási fokozatot.

A szüléssel járó különleges állapot rendkívül súlyozott enyhítő körülményként kerülhet értékelésre. A 15. számú irányelv útmutatása alapján a büntetés-kiszabás körében figyelembe kell venni azt, hogy milyen ok vezette a szülő nőt újszülöttje

megölésére, e körben a tudatilag elmaradott környezet nyomasztó súlya, és társadalmi rosszallás nyomatékos enyhítő körülményként értékelendő, azonban az irányelvben felsoroltakon kívül nincs társadalmi, erkölcsi és jogi alapja annak, hogy a törvényi büntetési tétel legkisebb mértékén aluli büntetések száma általánossá válják.

Az irányelv megfogalmazása szerint a BH.1988.259. számú döntés iránymutatása továbbra is irányadó, mely szerint az újszülött közvetlen szülés után történő megölése esetében a közeli hozzátartozói viszony súlyosító körülményként nem értékelhető, mint ahogyan a terhesség eltitkolása sem.

Megjegyzendő e körben azonban az is, hogy a 2003. március 1. napját megelőző ítélkezési gyakorlat is a szülő nő szüléskori állapotából indult ki.⁴² A minősített emberölésekhez képest ezt az enyhébb ítélkezési gyakorlatot az 1998. évi LXXXVII. törvény 40.§-a is elismerte, mely az emberölés privilegizált eseteként szabályozta az újszülött megölését (Btk.166/A.§), 2-8 éves büntetési tételkeretet felállítva arra. E szabályozást a 2003.évi II. törvény 88.§ (1) bek. e) pont 2003. március 1. napjától helyezte hatályon kívül, holott ugyancsak az 1998. évi LXXXVII. törvény rendelte minősített emberölésként büntetni a 14. életévét be nem töltött személy elleni emberölést, 10 évtől 15 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé téve azon esetekre. Ugyanakkor a 2003. évi II. törvény a Btk. 33.§ (2) bekezdés c) pontjába nem iktatta be a 14. életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölést olyan cselekményként, mely elévül.

Ebből következően a jogszabályi környezet nem kezeli e minősített esetet a többivel azonos tárgyi súlyú bűncselekményként.⁴³

Egyéb esetekben elhanyagolható mértékben került sor az **enyhítő szakasz** alkalmazására, melyet döntően a terhelt beszámítási képességét is érintő kóros elmeállapota, vagy fiatal felnőtt kora, elhanyagolható számban a terhelt megromlott egészségi állapota, vagy a kísérlet távolisága indokolt.

Egy esetben például a néhány hetes babájának elhanyagolásával, gondozói kötelességének személyiségének éretlen voltából fakadó elmulasztásával valósította meg a fiatal felnőtt terhelt az emberölés minősített esetét, mely cselekményét beismerte, az eljárás során mélyen megbánó magatartást tanúsított. Ezen tevékenysége miatt vele szemben is sor került a Btk. 87.§ (2) bekezdés a) pontjának és a Btk. 45.§ (2) bekezdés rendelkezésének alkalmazására. [Bf.I.48/2008. számú ügy]

A kétszeresen, vagy többszörösen minősülő emberölés büntetével kapcsolatos ügyekben jól érzékelhetően masszív főbüntetések kerültek alkalmazásra. A főbüntetések tartamának meghatározása során az eljáró bíróságok az esetek döntő többségében a határozott ideig tartó szabadságvesztés büntetési tételkeretének maximumát alkalmazták.

⁴² BH.1983/178; BH.1999/433.; 2000/186;2000/527., 2001/354., 2002/44, 2002/128; EBH 2001/390.

⁴³ Bf.I.127/2008., Bf.I.555/2007.

A halmazati szabályok alkalmazásával több esetben 20 év fegyházbüntetés is kiszabásra került.

A határozott ideig tartó szabadságvesztésnél irányadó büntetési tételkeret felső határát el nem érő büntetések mindegyikénél elmondható, hogy a terhelt fiatal felnőtt kora, beismerése, vagy a kísérleti szak volt mérvadó.

Enyhítő szakasz alkalmazására távoli kísérlet, korlátozott beszámítási képesség illetőleg a fiatal felnőtt kor miatt – beismerés mellett – elhanyagolható mértékben került sor. Egy esetben alkalmatlan kísérlet folytán a Btk. 17.§ (2) bekezdésének alkalmazásával szabott ki a bíróság büntetést.

Határozatlan tartamú szabadságvesztést 8 terhelttel - 1 esetben tényleges életfogytig tartó fegyházbüntetést – szabtak ki az eljáró bíróságok. Hét elkövetővel szemben a bűnözői életformájuk, illetőleg az általuk véghezvitt bűncselekmény rendkívül durva, embertelen, a sértettek emberi mivoltát mélyen megalázó, orvtámadásszerű, gátlástalan elkövetése megkövetelte e büntetési nem alkalmazását.

Egy esetben ugyan büntetlen előéletű terhelt felett ítélezett a bíróság, azonban az általa véghezvitt embertelen elkövetés, mely szerint a két alvó, kiskorú gyermekét, hidegvérrel késsel több szúrással kivégezte, a személyében rejlő oly mértékű társadalomra veszélyességről árulkodott, hogy vele szemben határozott ideig tartó szabadságvesztés alkalmazására szintén nem kerülhetett sor.

Feltételes kedvezményből az a terhelt került kizárásra, aki társaival együtt az országot tippek alapján bejárva, idős, védekezésre alig képes sértettekre tört rá álmukban haszonszerzés reményében. Sorozatos bűncselekményei során több mint 20 rendbeli rablás büntetést, személyi szabadság megsértésének büntetést, továbbá több rendbeli magánlaksértés büntetést, súlyos testi sértés büntetést valósított meg a nyereségvágyból, több emberen elkövetett emberölés büntett kísérlete mellett. A terhelt megbánást nem tanúsított és a hatóságokkal sem működött együtt. A sorozatos bűncselekmények során a társak közül a legdurvább fellépést ő tanúsította.

A kiszabott **mellékbüntetések** tartama szinte kivétel nélkül igazodott a főbüntetés tartamához.

Az előbbiekből a mellékelt táblázatokat is áttekintve egyrészt szintén az állapítható meg, hogy a bíróságok a büntetési tételkeret középértékéből kiindulva alkalmazzák a határozott ideig tartó szabadságvesztést, másrészt rögzíthető általában az a tapasztalat, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása során a feltételes szabadság kizárása kivételes.⁴⁴

A minősített eseteknek az alapeseti emberöléshez képest történő részletesebb elemzését a feltett kérdések indokolták, miszerint kivételes-e a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazása, illetőleg érvényesül-e itt is az a szabály, hogy a jogalkalmazó a büntetési tételkeret középértékéből indul ki a határozott ideig tartó szabadságvesztés mértékének meghatározása során.

---

⁴⁴ 2-3-4-5-6.sz. melléklet.

Az ügyvizsgálatból adódó egyéb megállapítások

Az ügyvizsgálat során azon túl, hogy a témám főkérdése a tényleges büntetéskiszabási gyakorlat alakulása volt az emberölés alap és minősített eseteivel összefüggésben, több esetben találtam eltérő megítélést. Ezeket a pontokat – azok kifejtését mellőzve – csupán utalásszerűen foglalom össze:

A minősített esetek vonatkozásában eltérő elképzelések jelentek meg az előre kitervelten elkövetett emberölés megállapítása, megállapíthatósága körében. A problémát részben az jelentette, hogy szükséges-e, és ha igen, milyen időintervallum eltelte e minősített eset megállapításához, s a minősített eset megállapításával kapcsolatosan milyen egyéb feltételek fennállása szükséges.

A Legfelsőbb Bíróság BKv. 56.sz. Kollégiumi véleménye alapján az egyes bűnösségi körülmények vonatkozásában az alábbi esetekkel kapcsolatosan volt bizonytalanság észlelhető:

Felvetődött ismételten az a probléma, miszerint az eshetőleges szándék enyhítő körülmény, az egyenes szándék nem tekinthető súlyosítónak.

Felvetődött továbbá a közeli hozzátartozó sérelmére elkövetett élet elleni bűncselekmény vonatkozásában az, hogy az ilyen eset ténylegesen súlyosító körülményként értékelendő, azonban ennek felsorolása és a büntetés körében történő értékelése elmaradt.

A használt eszköz különös veszélyességének értékelése néhány határozatban nem volt egyértelmű. Ebben a körben különösen a kés használattal kapcsolatosan merült fel eltérés az alkalmazott eszköz pengehosszúságát illetően. Kis pengehosszúságú kést különösen veszélyes eszköznek tekintettek, míg más ügyben hosszabb pengehosszúságú eszköz vonatkozásában mellőzték a különös veszélyesség értékelését és ennek megjelenítését a büntetéskiszabás körében.

Nem volt egyértelmű a visszaesés súlyosító körülménykénti kezelése. Az ügyekben a visszaesői minőség általában súlyosítóként szerepelt, azonban nem volt utalás arra az esetre és nem értékelték a bíróságok külön súlyosítóként azt a helyzetet, amikor a visszaesést megalapozó büntetésen kívül is volt büntetve az elkövető.

Hasonlóképpen problémát vetett fel a bűnhalmazat súlyosítókénti értékelése, illetőleg láthatóan eltérő eredményhez vezetett a büntetőeljárás alatti elkövetés kérdése, továbbá az időmúlás enyhítő körülményként történő megjelenése. Ebben a körben több határozatban – álláspontom szerint – helyesen került rögzítésre, hogy az időmúlás enyhítőkénti kezelése függ a büntetőeljárással összefüggésben eltelt idő nagyságától és attól, hogy ezen idő milyen viszonyban van a különös részi büntetési tételkerettel. Nagyobb arányú időmúlás nyilvánvalóan azt jelenti, hogy a büntetési tételkeret jó részét a terhelt büntetőeljárás alatt töltötte, illetőleg ezekben az ügyekben ez a helyzet fogvatartási körülmények között realizálódik.

Az említetteken túlmenően eltérő álláspontra helyezkedtek a bíróságok a beismerő vallomás, illetőleg a részbeni beismerő vallomás enyhítőkénti értékelésének kérdésében, s hasonlóképpen nem volt egységes a jogalkalmazás a beszámítási képességet nem érintő személyiségzavar értékelése körében.

Befejezés, összegzés:

Az előbb részletezett ügyvizsgálat tapasztalatai alapján álláspontom szerint a feltett kérdésekre az alábbi válaszok adhatók, illetőleg az alábbiakat tükrözi a bírói gyakorlat:

ad.1.) A speciális rendelkezéseket az emberi élet kimagasló társadalmi értéke indokolhatja. A bírói gyakorlat elfogadja és széles körűen stabilan alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság 15.sz. Irányelvének IV. pontjából a büntetés kiszabás vonatkozásában adott útmutatást.

Intézményes alkotmányossági aggály a Legfelsőbb Bíróság 15.sz. Irányelve vonatkozásában nem került megfogalmazásra, bár mindenképpen indokoltnak tűnik a 15.sz. Irányelvet felváltó olyan jogegységi határozat meghozatala, amely a büntetés kiszabási kérdéseken túlmenően átfogja az irányelvben felvázolt valamennyi kérdést.

Ez nyilvánvalóan elképzelhető több jogegységi határozat keretei között is.

ad.2.) Az emberölés alapesetével kapcsolatos ügyvizsgálat körében megállapítható, hogy a bíróságok a büntetési tételkeret középértékéből indulnak ki. Ez a bírói gyakorlat hosszú ideje töretlen megléte független attól az általános részi instrukciótól, amely már egyszer korábban, de ismételten rövid ideje hatályban van, miszerint a szabadságvesztés büntetés kiszabásakor a büntetési tételkeret középértékéből kell kiindulni. Hasonló megállapítás tehető a minősített esetekhez kapcsolódó határozott ideig tartó szabadságvesztés alkalmazása során is.

Ebben a körben megfontolandónak és megszívlelendőnek tartom a fellebbviteli főügyészség vizsgálati anyagát. A vizsgálati anyag szerint ugyanis a középértékes szabály hiányában az emberölés alapesetének megállapításakor az enyhítő és súlyosító körülmények esetében a hatályos büntetőjogi szabályok szerint az emberi élet védelméhez kapcsolódó büntetőjogi szabály alapján 5 évi szabadságvesztés kiszabására lenne lehetőség.⁴⁵

Megjegyzendő, hogy e körben a büntetési tételkeret emelésére a minősített esetek vonatkozásában került sor, s 2009. nyarától hatályos az ismételten kodifikált középértékes szabály is.

A bírói gyakorlat tehát hosszú évtizedek óta az utóbb kodifikált középértékes szabályt⁴⁶ alkalmazva dönt az emberölés alapesete és minősített esete vonatkozásában a jogkövetkezmények alkalmazásáról.

⁴⁵ Fellebbviteli főügyészség Bf.275/2006. számú vizsgálati jelentés 9. oldal.

⁴⁶ Btk. 83.§ (2) bekezdése, hatályos 2010. évi LVI. törvény 1.§ 2010. augusztus 23-tól.

Ebben a körben megjegyzendő, hogy az emberölés minősített esetei kapcsán amennyiben a bíróságok határozott ideig tartó szabadságvesztés büntetést szabnak ki, szintén irányadónak tekintették az ún. középértékes szabály alkalmazását függetlenül attól, hogy e szabály hatályban volt-e vagy sem.

A már korábban idézett fellebbviteli főügyészségi vizsgálati anyag tartalmaz álláspontom szerint helyes megállapítást az emberölés bűncselekményével kapcsolatos szankciórendszer kialakítását illetően, mely szerint olyan büntetési rendszer vagy tételkeret kialakítása szükséges, amely valóban hűen tükrözné az egyszeri, megismételhetetlen emberi élet semmi máséhoz nem hasonlítható, össze nem vethető kimagasló társadalmi értékét.⁴⁷

ad.3.) Az ügyvizsgálatból a mellékelt statisztikai adatokból a mintegy 10 év bírói gyakorlatából, illetőleg a büntetés-végrehajtási adatokból levont következtetés alapján állítom, hogy a feltételes szabadság kizárásával kiszabott életfogytiglani szabadságvesztés büntetés kivételes büntetési nemként funkcionál. A tétel igazsága esetén – márpedig minden adat ezt igazolja – feltétlenül szükséges lenne az alkalmazás feltételeit konkrétan a törvényben meghatározni, ugyanis mind a Btk. 47.§-ában⁴⁸, mind pedig az erőszakos többszörös visszaeséssel kapcsolatos szabállyal összefüggésben⁴⁹, illetőleg az utóbb elhelyezett halmazati büntetés alkalmazásával kapcsolatos szabály esetén⁵⁰ az életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazásának lehetőségét vagy kötelező alkalmazásának törvényi feltételeit jeleníti meg a Büntető Törvénykönyv, s nem foglalkozik az ún. tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazhatósága többlet feltételrendszerével. E körben csupán néhány bírósági határozat került publikálásra, amelyek bár igyekeznek meghatározni e büntetési nem alkalmazásának szempontjait, azonban nem nyújtanak kimerítő útmutatást, s nem utolsó sorban e szabályok a gyakorlatot orientálják, s nem biztosítanak nyilvánvalóan szükséges törvényi szintű szabályozást.

---

⁴⁷ Lásd mint fenn, fellebbviteli főügyészség vizsgálati jelentés 9. oldal.

⁴⁸ Btk. 40.§ (3) bekezdés, Btk. 47/A.§ (1), (2) bekezdés.

⁴⁹ Lásd Btk. 137.§ 17. pont.

⁵⁰ Btk. 85.§ (4) bekezdése.

1.sz. melléklet

Az emberölés alapesete vizsgálata 2005. január 1. és 2010. április 16. között jogerőre emelkedett ügyekben.

Az ügyvizsgálattal érintett elítéltek száma	A jogerősen kiszabott szabadságvesztés mértéke (év)	Az alkalmazott szabadságvesztés büntetések aránya a teljes mintához viszonyítva
1	13	5 %
1	12	
1	11	
38	10	74 %
3	9	21 %
8	8	
Összesen: 52		100 %

2.sz. melléklet

**Az emberölés büntettének minősített eseteivel kapcsolatos ügyérkezés a Debreceni Ítéltáblán
2005. január 1. napjától 2010. április 16. napja között
a kísérleti szakban maradt bűncselekmények megjelölésével**

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010. első negyedév
Összesen:	12	11	16	12	24	5
Mindösszesen:	80					
%-os változás 2005-ös bázisához képest / előző évhez képest	-	91,6%	133,3% / 145,45%	100% / 75%	200% / 200%	a vizsgált időszak rövidebb, mint egy naptári év, ezért nincs összehasonlítási alap
a kísérleti szakban megrekedt bűncselekmények	4	4	1	1	5	2
a kísérleti szakban megrekedt bűncselekmények %-os megoszlása az ügyérkezéshez viszonyítottan	33%	36,3%	6,2 %	8,3%	25%	nincs összehasonlítási alap

3.sz. melléklet

**Az emberölés büntettének minősített eseteivel kapcsolatos ügyek száma
a Debreceni Ítéltáblán
2005. január 1. napjától 2010. április 16. napja között**

Btk.166.§ (1), (2) bekezdés	Vizsgált évben az adott minősítéssel érintett ügyek száma					
	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010. első negyedév
a) pont			2			
b) pont	2	2	2	1	3	
c) pont	1				1	
d) pont	5	2	5	3	10	1
e) pont		1				
f) pont		1			1	
g) pont						
h) pont		1				
i) pont	1		2	4	2	
Kétszeres minősülés	1	5	4	3	7	2
Többszörös minősülés	2	1	1	1	1	2
Összesen:	12	13	16	12	25	5
Mindösszesen:	83					

Megjegyzés:

A Btk.2.§ főszabályára figyelemmel, a 2009. augusztus 9. napjától szabályozott Btk. 166.,§ (2) bek. j) pont szerinti minősítéssel kapcsolatos ügy a vizsgált időszakban nem fordult meg a táblabírószágon.

Az ügyérkezéshez képest az eltérés oka, hogy 3 ügyben egyes terhelték nem minden sértett életének kioltásában vettek részt, így esetükben az emberölés büntette csak egyféleképpen minősült, társaik esetében azonban az f) pont szerint is, így utóbbi esetek a kétszeres minősülés körében kerültek számbavételre.

4.sz. melléklet

**A Debreceni Ítéltáblára
2005. január 1. napjától 2010. április 16. napja között érkezett emberölés büntettének
minősített eseteivel érintett terheltek száma**

Btk.166.§ (1), (2) bekezdés	Vizsgált évben érintett terheltek száma <i>külön megjelölve a társas elkövetői alakzatot</i>					
	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010. első negyedév
a) pont			2			
b) pont	2	2	3	4 2 társt. 1 felb. 1 búns.	4 2 társt. 1 búns.	
c) pont	1				1	
d) pont	5	4 <i>3 társt.</i>	5	6 4 társt.	10	1
e) pont		1				
f) pont		1			1	
g) pont						
h) pont		1				
i) pont	1		2	3	2	
Kétszeres minősülés	1	10 8 társt.	6 2 bűnsegéd	5 2 társt. 1 búns.	11 5 társt. 1 búns.	2
Többszörös minősülés	2	1	1	2 Társt.	1	3 2 társt.
Összesen:	12	20 11 társt.	19 2 bűnsegéd	20 9 társt. 2 búns. 1 felb.	30 7 társt. 2 búns.	6 2 társt.
Mindössz.:	107 Ebből 29 terhelt társtettesi minőségben, 6 terhelt bűnsegédként, és 1 terhelt felbújtóként követte el a minősített emberölést					

5. sz. melléklet

Az emberölés minősített eseteivel kapcsolatos büntetéskiszabási gyakorlat vizsgálata a 2005. január 1. napjától 2010. április 16. napjáig érkezett büntetőügyek vonatkozásában

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
2005.				
1.	Bf.I.3/2005	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont	12 év fegyház, 10 év közügyektől eltiltás	<p><u>Enyhítő kör.:</u> büntetlen, megbánás, kis mértékben korlátozott beszámítási kép.</p> <p><u>Súly.:</u> az ilyen és hasonló jellegű cselekmények rendkívüli elszaporodottsága, különös nyomatékkal értékelendő a közeli hozzátartozó sérelmére, ittas, különösen veszélyes eszközzel, nyilvános és garázda módon történt, orvtámadásszerű elkövetés.</p> <p>Enyhítőként nem értékelhető a kiskorú mert a gyermeket a terhelt gondviselőjétől fosztotta meg. Szintén a tettenérés miatt nem enyhítő az elismerés.</p>
2.	Bf.III.11/2005	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont; valamint a sértett korábbi, 6 hetes gyógytartamú bántalmazása miatt sts büntett	12 év fegyház, 10 év közügy	<p><u>Súlyosító kör.:</u> elszaporodottság, büntetett előélet (vagyon elleni bcs-k, ill. önbíráskodás és sts kísérlet); büntetőelj. hatálya alatt, ittaság, közvetlen hozzátartozó sérelmére,</p> <p><u>enyhítő kör.:</u> részbeni beismerés, kk családi állapot, részbeni megbánás</p> <p>súlyosítóként nem értékelhető a bcs. leplezése. Enyhítőként nem értékelhető a terhelt kiskorú gyermekes családi állapot (hajléktalan volt, nem gondoskodott gyermekéről)</p>
3.	Bf.I.14/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont és kifosztás büntette	13 év fegyház (másodfokon enyhítés 15 évről) és 10 év közügy	<p><u>Súlyosító:</u> nagy nyom. elszap., különös nyom. Idős és védtelen korábban őt többször segítő védekezésre alig képes sértett sérelmére, ittaság</p> <p><u>Enyhítő:</u> bcs elismerés nagy nyomatékkal, kisebb nyom. büntetlen előélet, két kiskorú (letartóztatását megelőzően ő gondozásában)</p> <p>Enyhítő körülmények nagyobb súlya folytán került sor az enyhítésre.</p>
4.	Bf.I.37/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. i) pont	3 év 6 hónap börtön 4 év közügyektől elt.	Btk. 24.§ (2) bekezdés alkalmazása enyhe fokú gyengeelméjűség miatt

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
		(tizennegyedik életévét be nem töltött sérelmére)		<u>Enyhítő kör.:</u> nagy nyomatékkal fiatal felnőtt kor, és tényfeltárási beismerés; Kisebbségi nyomaték megbánás Súlyosító körülményt a határozatok nem jelöltek meg.
5.	Bf.III.46/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. b) pont (nyereségvágy) és rablás bűntett kísérlet	13 év fegyház, 10 év közügyektől eltiltás	<u>Súlyosító:</u> Különös visszaeső, többszörös büntettség (rablás, testi sértés, lopás); feltételes szabadság és bünteljen. Hatálya alatti elk., idős sértett, elszaporodottság <u>Enyhítő kör.:</u> ölési cselekménynél eshetőleg szándék, nyomatékos enyhítő kör. Időmúlás (kétszeres hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárás)
6.	Bf.III.57/2005.	Btk.166.§ (2) bek c) pont <i>kísérlete</i> (aljas indok) és kábítószerrel visszaélés vts	10 év fegyházbünt. 10 év közügyektől elt.	<u>Súly.:</u> visszaesői min., többszörös büntettség, feltétele szab. tartama és életv.ok. ts btt miatt foly. lévő büntetőelj. hatálya alatti elk.; elszaporodottság; magánlaksértés bűntettét is megvalósította melynek elbírálására magánindítvány hiányában nem kerülhetett sor <u>Enyhítő kör.:</u> kísérleti szakban maradás
7.	Bf.I.91/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. a), c), f), részben i) pont, <i>kísérlete</i> (előre kitervelten, aljas indokból, több emberen, részben 14. életévét be nem töltött sérelmére) Btk. 166.§ (3) bek. (előkészület) És aljas indokból elköv. Sts btt kís. Jármű önkényes elvétele btt, Magánlaksértés btt	16 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<u>Súlyosító kör.:</u> többszörös minősülés, büntetőelj. hatálya alatti elköv., esti órákban kiszolgáltatott nők sérelmére, egyik sértett maradandó fogy., egyik sértett 86 éves idős kora, elszaporodottság, többszörös halmazat <u>Enyhítő kör.:</u> részbeni beismerés, megbánás, kísérleti szak kisebb nyomatékkal a kísérlet befejezettsége okán Többszörös közvetlen és közvetett életveszélyes állapot külön súlyosító kör.nem értékelhető.

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
8.	Bf.III.102/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. d) és i) pont (különös kegy., 14. életévét be nem töltött sérelmére)	7 év börtönbüntetés, 5 év közügyektől eltiltás	<u>Súly.</u> : kétszeres minősülés, közeli hozzátartozó sérelmére <u>Enyhítő kör.</u> : Beismerő vallomás, fiatal felnőtt kor, egy kk. Btk. 87.§ (2) bek. a) pont és 45.§ (2) bek. alkalmazása az enyhítő körülmények túlsúlyára figy. Kiemelkedő tárgyi súly külön súlyosítókénti körülményként nem értékelhető.
9.	Bf.III.112/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. b) pont <i>kísérlés</i> (nyereségvágy) és magánlaksértés btt.	12 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<u>Súly. körülmény:</u> többszörösen büntetett előélet, felfüggesztett szab.vesztés hatálya alatti elköv., idős és védekezésre képtelen személy sérelmére <u>enyhítő kör.</u> : egy kiskorú, kísérleti szak, eshetőleges szándék és időmúlás
10.	Bf.II.119/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. d), f) g) pont <i>kísérlés</i> (különös kegy., több emberen, sok ember életét vesz.)	7 év fegyházbüntetés 6 év közügyektől eltiltás (10 év fegyház és 8 év közügy. másodfokon enyhítés LB.Bf.IV.2566/2002/3. számú határozatra is hivatkozással)	Btk. 87.§ (2) bek. a) pont alkalmazása a távoli kísérletre és az enyhe fokban korl. besz. kép. hivatkozással, utalva arra is, hogy a bcs. tárgyi súlya nem tette lehetővé az egyszeres leszállást meghaladó enyhítést, így a Btk. 24.§ (2) bek. és 87.§ (4) bek. alkalmazását <u>Enyhítő kör.</u> : beismerés, eshetőleges ölési szándék, kísérleti szak., enyhe fokban korl. beszámítási kép. <u>Súly.</u> : Közeli hozzátartozó sérelmére, büntetett előélet, ittasság, többszörös minősülés, védekezésre képtelen alvó sértettek orv megtámadása
11.	Bf.III.148/2005	Btk.166.§ (2)bek. d) pont	12 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás kényszergyógyítás	<u>Súly.</u> : többszörösen büntetett előélet (vagyon és testi épség, ill. köznyugalom elleni bcs-ek), visszaesői minőség, ittasság, hozzátartozó sérelmére, elszap. <u>Enyh.</u> : eshetőleges szándék, beismerés
12.	Bf.I.158/2005.	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont	14 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	Másodfokon átminősítés minősített emberölésre. 20 rendbeli késsel – 10 esetben közepes-nagy erővel - okozott mellkasi sérülés, melyek mindegyike közvetlen életveszélyes volt. Emberiességi és erkölcsi szempontok szerint az ilyen gátlástalan, brutális módon véghezvitt cselekmény az emberölés minősített esetét valósítja meg.

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
				<p><u>Súly.kör.:</u> többszörös visszaesői minősültséget eredményező büntetett előélet, ittasság, röviddel BV-ből való szabadulást követő elköv., elszaporodottság, garázda és utonálló elköv.</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> BV-ben személyiségfejlődésre utaló jelek</p>
2006.				
13.	Bf.I.42/2006.	Btk. 166.§ (2) bek. a), d) pont (előre kitervelten, különös kegyetlenséggel) <u>társtettesként</u> elköv. Eö. büntette	<p><u>I.r. vádlott:</u> 15 év fegyház (másodfokon enyhítés életfogytig tartó szabvesztről, feltételes lehetőség: 30 év)</p> <p>10 év közügy</p> <p><u>II.r. fk. vádlott:</u> 14 év fk börtön 10 év közügy</p> <p><u>III.r. fk vádlott:</u> 15 év fk börtön 10 év közügy</p>	<p><u>Súly.kör.:</u> elszaporodottság, kétszeres minősülés, I.r. és III.r. esetében a kezdeményező szerep, rendkívül brutális-bestiális módon- utonállásszerű és kitartó elköv.;</p> <p>köznyugalom és az állampolgárok biztonságérzetének megingatására alkalmas elkövetés, mely a helyi közvéleményt felzaklatta, közfelháborodást váltott ki</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> I.r. fiatal felnőtt kora, II-III.r. fk volta, I-II.r. vádlottak beismerő vallomás, III.r. esetében kisebb nyomaték részbeni beismerés</p> <p>A fiatalkor, illetőleg fiatal felnőtt kor mellett a büntetlen előélet nem vehető figyel. külön enyhítő körülményként. (Bk.154-re utalva)</p> <p><u>Az enyhítést I.r. terhelt esetében:</u> a büntetlen előéletű, fiatal felnőtt terhelt nem folytatott konok, gátlástalan bűnözői életformát, így esetében nem állítható, hogy csupán határozatlan tartamú szabadságvesztés lehet alkalmas a büntetés céljának megvalósítására. Esetében határozott tartamú szabadságvesztés alkalmazása volt – fiatal felnőtt korát hangsúlyozva – indokolt.</p>
14.	Bf.I.95/2006.	Btk.166.§ (2)bek. d), f) pont <i>kísérlet</i> (kül.kegy., több emberen)	<p>6 év fegyházbüntetés</p> <p>6 év közügyektől eltiltás</p>	<p><u>Btk. 87.§ (1)-(2) bek. a) pont</u> alkalmazása enyhítő kör. folytán</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> távoli kísérleti szak, két kk saját háztartásban</p> <p><u>Súly.:</u> kétszeres minősülés, felfüggesztett szab.veszt hatálya alatti elköv., ittasság</p>

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
15.	Bf.II.136/2006.	Btk.166.§ (2) bek. f) pont <i>kísérlete</i> (több emberen) és életvesz.ok.ts. magánlaksértés vts.	11 év fegyházbüntetés (első fokon kiszabott 14 év enyhítése) 10 év közügyek kényszergyógyítás	<u>Súly.kör.:</u> büntetett előélet (személy és dolog elleni erőszakos bcs-k), felfüggesztett szab.veszt hatálya alatti elköv., ittasság, különösen veszélyes eszköz (balta) használata, hajnalban alvó kiszolgáltatott helyzetben lévő sértettek orv megtámadása, 2 sértett maradandó sérülést szenvedett <u>Enyh.kör.:</u> kísérleti szak, terhelt rossz egészségi állapota, megbánó magatartás, mentőket értesítette. Másodfokú enyhítés indoka az enyhítő körülmények nagyobb nyomatéka.
16.	Bf.II.221/2006.	Btk. 166.§ (2) bek.e) pont <i>kísérlet</i> (hivatalos személy ellen elk.)	8 év 6 hónap fegyházbüntetés 8 év közügyektől eliltás	<u>Súly.kör.:</u> többszörösen büntetett előélet, visszaesői minőség, felfüg. Szab.veszt.hatálya alatti elköv., hasonló jellegű csel. elszap. <u>Enyhítő kör.:</u> két kiskorú, terhelnél keletkezett maradandó fogyatékoság kialakulását, kísérleti szak
17.	Bf.I.250/2006.	Btk. 166.§ (2) bek. a), b) és d) pont (előre kiterv., nyereségvágy, különös kegy.)	Életfogytig tartó fegyházbüntetés a feltételes szabadság legkorábbi időpontját 30 évben határozta meg 10 év közügyektől eliltás	<u>Súlyosító kör.:</u> háromszoros minősülés, a terhelt fiatal kora ellenére visszaesőnek minősül, korábbi szab.veszt. büntetésből szabadulását követő rövid időn belül követte el, büntetőeljárás hatálya alatti elköv., kitartóan egészségi állapotánál és szociális helyzeténél fogva kiszolgáltatott helyzetben lévő nő sérelmére <u>Enyhítő kör.:</u> részletes beismerés
18.	Bf.I.270/2006.	Btk.166.§(2) bek. b) pont (nyereségvágy) és közlekedés biztonsága elleni büntett, folytatólagosan elkövetett lopás vétség kísérlete	13 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eliltás	<u>Súlyosító körülmény:</u> próbára bocsátás hatálya alatti elköv., ittasság, idős egyedülálló sértett sérelmére gátlástalan elkövetési mód, elszaporodottság Enyhítő körülményként nem értékelhető a fiatal felnőtt kor, ha korábban büntetve volt.
19.	Bf.I.549/2006.	Btk. 166.§ (2) bek. b), d) pont <u>társtettesként</u> (nyereségvágyból, különös kegy.)	I.r. vádlott: 15 év fegyházbüntetés (I.fokon13 év fegyház) 10 év közügyektől elt.	Súlyosító kör.: <u>Súlyosító kör.:</u> mindhárom terhelt esetében

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
			<p><u>II.r. vádlott:</u></p> <p>Életfogytig tartó fegyházbüntetés (I. fokon 14 év fegyház)</p> <p>Feltételes szab.bocs.legkorábbi időpontja <u>30 év</u></p> <p>10 év közügyektől eltiltás</p> <p><u>III.r. Fk. vádlott:</u></p> <p>7 év fk börtön</p> <p>7 év közügyektől eliltás</p>	<p>az idős és szellemi állapotának megromlása miatt védekezési képességében korlátozott személy sérelmére elkövetés nagyobb nyomatékkal, ilyen jellegű csel. elszap., társtettesi elköv., kétszeres minősülés</p> <p>I.r. esetében többszörös büntetetttség, ittasság</p> <p>II.r. többszörös visszaesői minőség, ittasság</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> mindhárom vádlott esetében eshetőleges ölési szándék és időmúlás</p> <p>I.r. esetében 4 kk</p> <p>II.r. esetében bűnösséget elismerő vallomás</p> <p>A büntetés súlyosítását indokolta:</p> <p><u>I.r. vádlott esetében</u> az, hogy abba a 16. életévét el nem érő fiát is bevonta, korábban kiszabott vh szabveszt. hatástalannak bizonyult, így a kiszabható határozott ideig tartó szab.veszt. felső határához közeli büntetés vezethet a Btk. 37.§-ban írt célok eléréséhez.</p> <p><u>II.r. esetében</u> a többszörös visszaesői minőség nagyobb nyomatéka, az, hogy korábbi szabadságvesztés büntetéséből szabadulását követő rövid időn belül, feltételes szabadság hatálya alatt követte el a cselekményt. Esetében a társadalom védelme csak a társadalomtól való hosszabb elszigeteléssel érhető el.</p>
20.	Bf.II.561/2006.	Btk.166.§(2) bek. d) pont <i>kísérltet</i>	<p>5 év fegyházbüntetés</p> <p>5 év közügyektől eltiltás (első fokon 3 év fő és 3 év mellékbünt.)</p> <p>kényszergyógyítás</p>	<p><u>Btk. 87.§ (2) bekezdés a) pont alkalmazása</u> a távoli kísérltet miatt túl szigorú a büntetési tétel alsó határa.</p> <p><u>Súlyosító körülmény:</u> közeli hozzátartozó sérelmére, ittasság, italozó életmód, idős és beteges sértett kiszolgáltatott helyzete</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> ténybeli beismerés, kísérlteti szak, mélyen megbánó magatartás</p> <p><u>Súlyosítást indokolta:</u> Védekezésre alig képes, vér szerinti apa sérelmére, minősített emberölés megvalósítása esetében a Btk.87.§ (3) bekezdés – kétszeres leszállás – alkalmazásával kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe.</p> <p>A büntetlen előélet a közeli hozzátartozó sérelmére megvalósított bűncselekmény esetében súlytalan.</p>

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
21.	Bf.III.637/2006	Btk. 166.§ (2) bek b) és d) pont	15 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<u>Súlyosító kör.:</u> büntetett előélet, korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaidejének eltelté után röviddel követte el a bcs-t, kétszeres minősülés, 84 éves idős egyedülálló sértett, állampolgárok biztonságérzetét erősen veszélyeztető bcs., ittasság <u>Enyhítő kör.:</u> terhelt 50%-os rokkant állapota. Nem értékelhető külön súlyosító körülményként a brutális elkövetés, a minősítésben az értékelést nyert. A nyomok eltüntetését szolgáló utólagos tűzgyújtás sem súlyosít. Motiválatlan elkövetés szintén nem súlyosító körülmény arra figyelemmel a vádlott a sértettet nem ismerte, mert a cselekmény elkövetését anyagi haszonszerzés motiválta.
22.	Bf.I.658/2006.	II-III.r. vádlottak Btk.166.§ (2)bek. d) és h) pont (különös kegyetlenséggel, különös visszaesőként) I-IV-V.r. vádlottak Btk. 166.§ (2) bek.d) pont Társtettesek	I.r. vádlott, IV.r. vádlott: 12-12 év fegyházbüntetés 10-10 év közügyektől eltiltás II.r. és III.r. vádlott: 14-14 év fegyházbüntetés 10-10 év közügyektől eltiltás V.r. vádlott: 11 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<u>Enyhítő kör.:</u> a hatályon kívül helyezés miatt bekv. Időmúlás, V.r. terhelt fiatal felnőtt kora, I-V.r. vádlottak beismerése II.r. esetében kk eltartásáról való gondoskodási kötelesség <u>Súly.kör.:</u> társtettesi elköv., gátlástalan és utonállászerű elköv., hozzátartozó sérelmére, veszélyes eszközök használata (kés, vasrúd), I-II-III-IV.r. vádlottak büntetett előélet, II-III.r. terheltek esetében kétszeres minősülés Fiatal felnőtt kor mellett a büntetlen előélet nem értékelhető enyhítő körülményként.
23.	Bf.I.407/2006.	Btk.166.§ (2) bek. h) pont (különös visszaesőként) és életvesz.ok.ts. btt	Életfogytig tartó fegyházbüntetés feltételes szb.bocsátás legkorábbi időpontja 30 év 10 év közügyektől eltiltás	<u>Súlyosító kör.:</u> többszörös büntetettséggel, élet elleni bcs-k elszap., halmazat, orvátmadásszerű elk. <u>Enyhítő kör.:</u> nincs A korábbi büntetése, mely testvére életének kioltása miatt került kiszabásra, nem volt kellő visszatartó erő. Ezen élet elleni cselekményét ugyan nem hozzátartozó sérelmére, azonban olyan személlyel szemben követte el, aki segítette őt a mindennapi megélhetésben. A személyében

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
				rejülő fokozott társadalomra veszélyesség okán csak a határozatlan tartamú büntetés vezethet eredményre vele szemben.
2007.				
24.	Bf.I.3/2007.	Btk. 166.§ (2) bek. d) és életvesz.ok.ts.	15 év fegyházbüntetés (I.fokon 12. év) 10 év közügyektől eltiltás kényszergyógyítás	<u>Súlyosító kör.:</u> büntetett előélet, közeli hozzátartozó sérelmére, ittasság, halmazat, elszaporodottság <u>Enyhítő kör.:</u> beismerés, megbánás Súlyosítás indoka, hogy a terhelttől nem idegen az erőszakos, életveszélyes sérülés okozásával is járó cselekmények elkövetése korábbi elítélésére figyelemmel. E két cselekményét is közeli hozzátartozó sérelmére követet el. Személyében fokozottabb társadalomra veszélyesség rejlik.
25.	Bf.II.89/2007.	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont	13 év fegyházbüntetés 10 év közügy.	<u>Súlyosító kör.:</u> elszap., <u>Enyhítő kör.:</u> csekély nyomatékkal megbánás Büntetlen előélet súlytalan minősített emberölésnél (15. sz. irányelv)
26.	Bf.I.130/2007.	Btk. 166.§ (2) bek.d)	13 év fegyházbüntetés 10 év közügy.	<u>Súlyosító kör.:</u> büntetett előélet, ittasság, védekezésre csekély fokban képes sértett sérelmére, kitartó elkövetés <u>Enyhítő kör.:</u> beismerés, megbánás
27.	Bf.219/2007.	Btk.166.§ (2) bek.a) pont (előre kitervelt) és lőfegyverrel és lőszerral visszaélés btt.	14 év fegyházbüntetés 10 év közügy.	<u>Súly.kör.:</u> közeli hozzátartozó sérelmére elk., különös kegyetlenség minősítő körülmény megállapítását el nem érő brutális elkövetési mód, elszap. <u>Enyh.kör.:</u> büntetlenség, beismerés, megbánás, időmúlás
28.	Bf.I.242/2007.	Btk.166.§ (2) bek. b) pont I.r. vádlott mint tettes II.r. <i>bűnsegéd</i>	I.r. vádlott: [többszörös visszaeső] 15 év fegyházbüntetés 10 év közügy. II.r. terhelt: (I.fokú 5 év	II.r. esetében Btk. 87.§ (2) bek. a) alkalmazása beszámítási kép. közepes mértékben való korlátozottsága okán. Esetében a súlyosítást az elkövetés körülményeire, és szerepére figyelemmel a Btk. 24.§ (2) bekezdés alkalmazására a másodfokú bíróság nem talált indokot, így az általános enyhítés szabályait alkalmazta, mert kizárólag ez szolgálhatja kellően a

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
			<p>fegyházbünt. És 3 év közügy. Bünt.súly.) 7 év fegyházbüntetés</p> <p>7 év közügyektől elt.</p>	<p>büntetés általános és speciális preventív szerepét.</p> <p><u>Súly.kör.:</u> büntetett előélet, I.r. többszörös visszaeső, időskorú sértettek sérelmére elkövetés elszap.</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> I. esetében 3 kk., II.r. nyomozás során beismerés és beszámítási képességének közepes mértékű korl.</p>
29.	Bf.III.246/2007.	<p>Btk.166.§ (2) bek. a) és d) pont (előre kitervelten, kül.kegy.) mint <i>társtettesek</i></p>	<p>I.r. vádlott: (I.fokon kiszabott 12 év súlyosítása)</p> <p>14 év fegyházbüntetés</p> <p>10 év közügy.</p> <p>II.r. vádlott:</p> <p>13 év fegyházbünt.</p> <p>10 év közügy.</p>	<p><u>Súlyosító kör.:</u> ittasság, kétszeres minősülés, társtetteség, elszaporodottság, I.r. esetében további súly. kör. Az, hogy az ő ráhatására követte el II.r. a cselekményt, mely indok vezetett büntetésének súlyosításához is, kiküszöbölve ezzel az ítélet belső arányosságát.</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> <i>beismerés</i>, I.r. fiatal felnőtt kora, II.r. esetében kk.</p>
30.	Bf.I.249/2007. FK terhelt	<p>Btk. 166.§ (2) bek. i) (14. életévét be nem töltött személy sérelmére)</p>	<p>2 év 6 hónap fk börtön (4 év fk börtön enyhítése)</p> <p>3 év közügyektől eltiltás</p>	<p><u>Súlyosító kör.:</u> elszaporodottság</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> ténybeli beismerés, 16. életévét mindössze 4 hónappal a cselekmény megelőzését köv. töltötte be, ill. pszichés állapotának rosszabbodása</p> <p>Enyhítést indokolta utóbbi körülmény, ill. a ténybeli beismerés és az életkor nagyobb nyomatékmal történő értékelése.</p>
31.	Bf.I.259/2007.	<p>I.r. terhelt Btk. 166.§ (2) bek.b) és d) pont és</p> <p>2 rb társtettesként elköv. Magánlaksértés btt 1 rb társtettesként elköv. Lopás vts kís.</p> <p>-- A II-III-IV-V.r. terhelt társai felelőssége</p>	<p>15 év fegyházbüntetés</p> <p>10 év közügyektől eliltás</p>	<p><u>I.r. esetében súlyosító kör.:</u> elszap., kétszeres minősülés, idős sértett sérelmére elköv., ittasság, társas elkövetés, halmazat</p> <p><u>I.r. esetében enyhítő kör.:</u> beismerés</p>

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
		rablásban és magánlaksértésben, II-III.r. esetében lopás vts. Kísérletében is, VI.r. esetében csak lopás vts. Kísérletében került megállapításra		
32.	Bf.I.360/2007.	Btk. 166.§ (2) bek. a), c), d), f), és i) pont (előre kitervelten, aljas célból, kül. Kegy., több emberen, tizennegyedik életévét be nem töltött sérelmére)	Életfogytig tartó fegyházbüntetés legkorábban 30 év elteltével bocs.feltételesre 10 év közügyektől eltilt.	<u>Súlyosító kör.</u> : védelemre szoruló, nevelése alatt álló kiskorú gyermekei sérelmére, az alvó gyermekeknek védekezésre esélyt sem hagyva késsel, a külvilággal szembeni bosszúból erkölcsileg mélyen elítélendő bűncselekményt vitt véghez, többszörös minősülés, közvéleményt felzaklató és közháborodást kiváltó bcs. Mindez személyében rejlő oly fokú társadalomra veszélyességről árulkodik, hogy kizárólag határozatlan tartamú szabadságvesztés kiszabása szolgálhatja a büntetés céljait. <u>Enyhítő kör.</u> : nincs
33.	Bf.III.380/2007. Legfelsőbb Bíróság Bhar.II.591/2008. sz. ügyben I-II-III.r. terheltekre felülbírálva másodfokú ítéletet, annak helybenhagyásáról rendelkezett	<u>I-II-III.r.</u> vádlottak: Btk. 166.§ (2) bek. a) és b) pont és lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés btt mely cselekményeket <u>II-III.r.</u> vádlottak <u>bűnsegédként</u> követték el továbbá 7 rb okirattal visszaélés vts Melyet I.r. bűnsegédként valósított meg, II-III.r. tettesként.	<u>I.r. vádlott:</u> 20 év fegyházbüntetés (I.fokon 17 év fegyház súlyosítása) 10 év közügy. <u>II.r. vádlott:</u> 14 év fegyházbüntetés (I.fokon kiszabott 12 év súlyosítása) 10 év közügyektől eltiltás <u>III.r. vádlott:</u> 10 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<u>Súlyosító kör.</u> : mindhárom terheltnél a társas elkövetés, elkövetéshez használt eszköz különös veszélyessége és az elkövetés módja (a sértett fejre leadott három lövéssel történő kivégzése) mely a védekezés lehetőségét teljességgel kizárta, kétszeres minősülés, halmazat, elszaporodott ölési cselekmények, hideg fejjel elkövetés; II.r. esetében továbbá ittasság <u>Enyhítő kör.</u> : mindhárom terhelt esetében kisebb nyomatékkal időmúlás I.r. esetében továbbá beismerés, megbánás; II.r. esetében <i>fiatal felnőtt kor</i> , tényfeltáró beismerés, megbánás, részesi közreműködés; III.r. esetében is <i>fiatal felnőtt kor</i> , részbeni beismerés, megbánás, részesi, egyben távolabbi közreműködés mint II.r. esetében, <u>A másodfokú súlyosítást indokolta az I-II.r. terhelt esetében az elkövetés módja, a sértett hidegvérrel történő kivégzése, mely példás büntetést tett szükségessé.</u>

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
		<p>III.r. esetben kábítószerrel visszaélés vts. Is.</p> <hr/> <p>IV.r. terhelt kábítószerrel visszaélés vts., esetében elsőfokú ítélet hat.kiv.</p> <hr/> <p>V.r. terhelt bűnpártolás vts., 7 rb okirattal visszaélés vts.</p>		
34.	Bf.I.396/2007.	Btk.166.§ (2) bek.d)	<p>13 év fegyházbüntetés</p> <p>10 év közügyektől eltiltás (első fokon 13 év)</p>	<p><u>Súlyosító kör.</u>: személy elleni erőszakos bcs-k miatt több esetben került elítélésre korábban, felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetés, ittasság, közeli hozzátartozó sérelmére elk.</p> <p><u>Enyhítő kör.</u>: időmúlás</p>
35.	Bf.I.443/2007.	Btk.166.§ (2) bek. a) és d) pont <i>kísérlete</i> és közveszélykockázás btt kísérlete	<p>3 év 10 hónap fegyházbüntetés (I.fokon kiszabott 5 év tartamú bünt. Enyhítése)</p> <p>4 év közügyektől eltiltás (I fokon kiszabott 5 év tartamú mellékbünt. Enyhítése)</p>	<p>Btk. 17.§ (2) bek. folytán (alkalmatlan eszközzel és alkalmatlan módon elkövetés) Btk. 87.§ (4) bek. alkalmazása.</p> <p><u>Súlyosító kör.</u>: kétszeres minősülés, alkoholista életmód</p> <p><u>Enyhítő kör.</u>: távoli kísérlet, büntetlen előélet, idősödő életkor (60 év), beismerés</p> <p>Másodfokú enyhítést a másodfokú tárgyaláson feltárt új körülmény (alkalmatlan kísérlet) indokolta. Utalt arra, hogy a távoli kísérlet esetében a Btk. 87.§ (3) bek. szerinti enyhítés lehetősége többszörös visszaeső terhelnél sem kizárt [BH1991.98.].</p>
36.	Bf.I.555/2007.	Btk.166.§ (2) bek. i) pont	<p>5 év fegyházbüntetés</p> <p>3 év közügyektől eltiltás (I fokú ít. Enyhítése)</p>	<p>Btk. 87.§ (2) bek. a) pont alkalmazása. Az enyhítést indokolta, hogy az újszülött ugyan élve született, azonban a tüdő nagyfokú éretlensége miatt életképtelen volt. Másrészt utalt arra a másodfokú bíróság, hogy az újszülött sérelmére elkövetett ölési cselekmény – más minősített esetekkel szembeni - enyhébb elbírálása kapcsán, a 2003. március 1. napját megelőző gyakorlat állandósulása követhető nyomon. A 2003. március 1. napját megelőző ítélkezési gyakorlat ugyanis a szülő nő szüléskori állapotából indult ki. A minősített</p>

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
				<p>emberölésekhez képest ezt az enyhébb ítélkezési gyakorlatot az 1998. évi LXXXVII. törvény 40.§ is elismerte, mely az emberölés privilegizált eseteként szabályozta az újszülött megölését (Btk.166/A.§), 2-8 éves büntetési tételkeretet felállítva arra. [BH.1983/178; BH.1999/433.; 2000/186;2000/527., 2001/354., 2002/44, 2002/128; EBH 2001/390.] E szabályozást a 2003.évi II. törvény 88.§ (1) bek. e) pont 2003. március 1. napjától helyezte hatályon kívül, holott ugyancsak az 1998. évi LXXXVII. törvény rendelte minősített emberölésként büntetni a 14. életévét be nem töltött személy elleni emberölést, arra 10-15 évig, vagy életfogytig tartó szab.veszt. kiszabását is lehetővé téve. Az állandósult bírói gyakorlatot így továbbra is irányadónak tekintette.</p> <p><u>Súly.kör.:</u> elszap.</p> <p><u>Enyhít.kör.:</u> beismerés, megbánás, 3 kk., büntetlen előélet,</p>
37.	Bf.III.603/2007.	Btk.166.§ (2) a) pont	14 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<p><u>Súly.kör.:</u> büntetett előélet, visszaesői minőség, feltételes szab.hatálya alatt, büntetőelj.hatálya alatt, ittasság, elszap.</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> beismerés, megbánás</p>
38.	Bf.I.607/2007.	Btk.166.§ (2) bek.d) pont	15 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<p><u>Súly.kör.:</u> ittasság, idős közeli hozzátartozója sérelmére, elszap.</p> <p><u>Enyhítő kör.:</u> beismerés, megbánás</p>
39.	Bf.III.626/2007.	Btk.166.§(2) bek. b)	14 év fegyházbüntetés 10 év közügyektől eltiltás	<p><u>Súly.:</u> büntetett előélet, többszörös visszaeső, idő és mozgásában rendkívül korlátozott személy sérelmére, brutális de a különös kegyetlenséget el nem érő elkövetési mód, büntetőelj. hatály alatt, elszap.</p> <p><u>Enyhítő:</u> részbeni beismerés, időmúlás, kár részbeni megtérülése</p>

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
2008.				
40.	Bf.I.12/2008.	<u>I-II-III-IV.r. terheltek:</u> Btk.166.§(2) bek.d) <i>társtettesként</i> és I-III-IV.r. vádlottak kifosztás büntetében is, míg I.r. és III.r. vádlottak rongálás vétségében is bűnösök, mint társtettesek	<u>I.r. vádlott</u> 15 év fegyházbünt. 10 év közügyektől elilt. <u>II.r. vádlott</u> 8 év fegyházbünt. 10 év közügyektől elilt. <u>III.r. vádlott</u> 12 év fegyház 10 év közügy <u>IV.r. vádlott</u> <i>6 év fegyházbüntetés</i> <i>5 év közügy</i>	Súly.: társas, egyben csoportos elköv., ittasság, idős és mozgásában korlátozott személy sérelmére, gyermekek előtt követték el a bcs-t, I-II-III.r. halmazat III.r. a cselekménysor kiváltója, <u>Enyhítő:</u> I.r.-III.r. fiatal felnőtt kor, illetőleg III.r. beismerése II.r.: 2 kk, részbeni beismerés IV.r.: részletes beismerés, megbánás, fiatal felnőtt kor A II. fokú bíróság rámutatott, hogy <u>súlyosítási tilalom</u> folytán súlyosítani nem állt módjában. <u>II. és IV.r. esetében 87.§ (2) bek.a) pont</u>
41.	Bf.II.44/2008. FK terhelte	Btk.166.§ (2) bek.b) és d) pont és kegyeletsértés vts, lopás vts., rablás btt., sts btt. kís.	<u>13 év fk börtön</u> 10 év közügy	<u>Súly.:</u> idős nő hozzátartozó sérelmére, többszörös halmazat, kétszeres minősülés, elszap. <u>Enyh.:</u> nincs
42.	Bf.I.48/2008.	Btk.166.§ (2) bek. i) pont	6 év börtönbüntetés 6 év közügy.	<u>Btk.87.§ (2) bek. a) pont, Btk. 45.§ (2) bek.</u> <u>Súly.kör.:</u> (nem újszülött – néhány hetes baba!), gyermeke a sértett <u>Enyhítő:</u> eshetőleges szándék, fiatal felnőtt kor, éretlen személyiség, beismerés, megbánás
43.	Bf.I.127/2008.	Btk.166.§ (2) bek.i) pont	5 év fegyházbünt. 5 év közügy.	<u>Btk. 87.§ (2) bek.a) pont</u> <u>Súly.:</u> elszap. <u>Enyhítő.:</u> beismerés, megbánás, eshetőleges ölési szándék, 5 kk-ról megfelelően gondoskodott Közvetlen szülés után megölés esetében közeli hozzátartozói viszony nem súlyosító kör., a terhesség eltitkolása sem az

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
				[BH.1988/259.] Az ítéltábla utalt arra, hogy a 15. számú irányelv alapján figyelembe kell venni azt, hogy milyen ok vezette a szülő nőt újszülöttje megölésére, e körben a tudatilag elmaradott környezet nyomasztó súlya, és társadalmi rosszallás nyomatékos enyhítő körülményként értékelendő, azonban az irányelvben felsoroltakon kívül nincs társadalmi, erkölcsi és jogi alapja annak, hogy a törvényi büntetési tétel legkisebb mértékén aluli büntetések száma általánossá válják. Jólehet minősített emberölésként 10-15 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel szankcionálja a törvény a bűncselekményt, azonban mégsem kezeli teljességgel egyenértékűként más minősített esetekkel az újszülött megölését, mert a Btk. 33.§ (2) bek. c) pont nem sorolja fel, mint olyan cselekményt, mely elévül.
44.	Bf.I.260/2008.	Btk. 166.§ (2) bek. b) pont I-II. rendű vádlottak, mint <i>társtettesek</i> III.r. mint <i>felbújtó</i> IV.r. mint <i>bűnsegéd</i>	I.r. vádlott, mint visszaeső 14 év fegyház 10 év közügy II.r. vádlott 13 év fegyház 10 év közügy III.r. vádlott 10 év fegyház 10 év közügy IV.r. vádlott 6 év fegyház 6 év közügy (II.fokon enyhítés)	Btk. 87.§ (2) bek. a) pont alkalmazása IV.r. esetében Bűnsegédi közreműködése és egészségi állapota miatt. Súly.: megyszerte közfelháborodás, I.r. visszaeső, II-III.r. büntetett előélet, elszap., közvéleményt felzaklatta Enyh.: részbeni beismerés, időmúlás, I.r. 3 kk II.r. 2 kk IV.r. büntetlen előélet
45.	Bf.I.282/2008.	Btk.166.§ (2) bek.i) pont <i>kísérelt</i>	<u>2 év börtönbüntetés</u> <u>5 évre felfüggesztve</u> Pártfogó felügy.	Btk. 24.§ (2) bek. alkalmazása korlátozott besz. Kép. Súly.: elszap., közeli hozzátartozó sérelmére Enyhítő: kísérleti szak, büntetlen,

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
				általánosnál alacsonyabb iskolai végzettség, 4 kk, megbánás, részbeni beismerés, beszámítási képesség korlátozottsága közepes mértékben
46.	Bf.III.302/2008.	Btk.166.§ (2) bek. d) pont és önbíráskodás btt kísérlet.	13 év fegyház (enyhítés) 10 év közügy	Súly.: erőszakos csel. miatti büntetett előélet, elszap. Enyhítő: 2 kk, eshetőleges szándék Enyhítésre azért került sor, mert az elsőfokú bíróság ítéletéhez képest az ítéletábra csak egyszeres minősítést talált megállapíthatónak.
47.	Bf.I.313/2008.	Btk.166.§ (2) bek. b) és d) pont és 2 rb. Kk veszélyeztetés btt.; társtettesként, folyt. Elköv. lopás vts,	20 év fegyházbünt. 10 év közügy.	Súly.: többszörösen büntetett előélet, halmazat, büntetőelj. hatálya alatti elköv., kitartó elköv., , halmazat, kétszeres minősülés az ölési csel-nél, egyedülálló idős és védekezésre alig képes sértett sérelmére Enyhítő: részbeni beismerés
48.	Bf.I.452/2008. Fk terhelt II.r.	I-II.r. vádlottak Btk. 166.§ (2) bek. a), b), d) és f) pontok mint társtettesek	I.r. vádlott Életfogytig tartó fegyház Legkorábban 30 év elteltével felt. (súly.) 10 év közügy. Fk.II.r. vádlott 15 év fk börtön 10 év közügy	Súly. Kör.: társas elkövetés, elszap., kivégzésszerű elköv., védekezésre képtelen alvó sértettek sérelmére, országos közvéleményt felzaklató közfelháborodás, különös veszélyességű eszköz I.r. közeli hozzátartozói Enyh.: időmúlás I.r. esetében: fiatal felnőtt kor és beismerés, erkölcsileg menthető motívum
49.	Bf.II.638/2008.	Btk.166.§ (2) bek. i) pont	4 év börtönbünt. (enyhítés) 10 év közügy.	Btk. 24.§ (2) bek. folytán alkalmazandó Btk. 87.§ (4) bek. és Btk.45.§ (2) bek. alkalmazása Súly. kör.: közeli hozzátartozó sérelmére, elszap. Enyhítő kör.: 2 kk., csekély mértékben korlátozott besz. kép., büntetlen előélet

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
50.	Bf.III.646/2008.	Btk. 166.§ (2) bek. b) és d) pont I-II.r. vádlottak mint <i>társtettesek</i> III.r. vádlott mint <i>bűnsegéd</i>	I.r. és III.r. vádlottak: 15-15 év fegyház (súlyosítás) 10-10 év közügy II.r. vádlott: 14 év fegyház (súlyosítás) 10 év közügy	Súly.kör.: büntetett előélet, idős korú és bizalmi viszonyban lévő sértett sérelmére, éjszakai elköv., kétszeres minősítés, elszap., társas elköv., mindhárman felfüggesztett szab.veszt. próbaideje alatt köv. el a bcs-t. I-III.r. más bünt.elj. hatálya alatt is állt, III.r. esetében továbbá a vezető szerepe is Enyh.kör.: időmúlás, kár részbeni megtérülése, I.r. részbeni beismerés II.r. enyhe fokú gyengeelméjűség III.r. esetében <u>bűnsegédi minősége nem enyhít</u> a felbújtói alakzathoz közelálló közreműködése miatt.
51.	Bf.I.686/2008.	Btk.166.§ (2) bek. d) pont	13 év fegyházbünt. 10 év közügy.	Súly.: elszap., ittasság, felfüggesztett szab.veszt. hatálya alatti elkövetés, garázda elköv. mód, különösen veszélyes eszközzel mellyel szemben védekezés lehetősége gyakorlatilag kizárt (balta) Enyh.: beismerés, megbánás
2009.				
52.	Bf.III.2/2009.	Btk.166.§ (2) bek. d) pont	11 év fegyházb. 10 év közügy. Kényszergyógyítás	Súly.kör.: büntetett előélet, felfüggszab.veszt.próbaideje alatti elköv., közeli hozzátartozó sérelmére, ittasság, elszap. Enyh.: sértett provokatív és agresszív közrehatása, beismerés, több hozzátartozójának eltartása
53.	Bf.II.61/2009.	Btk.166.§ (2) bek.b) pont és jogtalan elsajátítás vts, készpénz-helyettesítő fiz.eszközz. visszaélés vts., 5 rb okirattal visszaélés vts.	18 év fegyházbüntetés 10 év közügy.	Súly.kör.: többszörös halmazat, ölési csel. éjjel idős egyedülálló sértett sérelmére elköv., kitarató elköv. Enyhítő: büntetlen előélet, fiatal felnőtt, beismerés, pszichés megbetegedés

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
54.	Bf.I.83/2009.	I-II.r. vádlott Btk.166.§ (2) bek. b) és d) pont I.r. vádlott mint <i>bűnsegéd</i> és kábítószerrel visszaélés vts.	I.r. vádlott: 12 év fegyház 10 év közügy II.r. vádlott: 15 év fegyházb. (enyhítés) 10 év közügy	<u>Súly.kör.</u> : kétszeres minősülés, 90 éves egyedülálló idős sértett sérelmére, éjjeli elköv., elszap. I.r. próbaidő alatti elköv. II.r. irányító szerep <u>Enyhítő:</u> I.r. terhelt esetében: fiatal felnőtt kor, beismerés, megbánás, bűnsegédi magatartás II.r. terhelnél besz. képességét nem érintő személyiségzavar
55.	Bf.III.143/2009.	Btk. 166.§ (2) bek f) és g) pont <i>kísérelt</i> és robbanóanyaggal, robbantószerrel vissz.btt, lőfegyverrel és lőszerezal vissz. Btt.	Életfogytig tartó fegyház Legkorábban 30 év elteltével bocs.feltételes szab-ra 10 év közügy	<u>Súly.</u> : elszap., büntetőelj. hatálya alatti elköv., különösen veszélyes eszközzel (kézigránát) elköv., 15 személy sérült, akik közül 5 szenvedett maradandó fogyatékossgot, 2 közvetlen életveszélyes állapot, 1 halálos eredmény, kétszeres minősülés, többszörös halmazat, büntetett előélet, köznyugalmat megzavaró elkövetés <u>Enyh.</u> : 3 kk.
56.	Bf.I.171/2009.	Btk.166.§ (2) bek. d) pont (átminősítés)	12 év fegyházbüntetés 10 év közügy	<u>Súly.</u> : ittasság, elszap. <u>Enyh.</u> : beismerés, megbánás
57.	Bf.I.174/2009.	Btk.166.§ (2) bek. f) pont (2 sértett halála)	14 év fegyház 10 év közügy	<u>Súly.</u> : elszap., ittasság, különös kegy. el nem érő brutalitás, különösen veszélyes eszközzel elkövetés (kés), garázda elköv. mód <u>Enyh.</u> : beismerés
58.	Bf.I.179/2009.	Btk.166.§ (2) bek. d)	12 év fegyház (enyhítés) 10 év közügy	<u>Súly.</u> : éjjel, egyedülálló, védekezésre alig képes idős személy sérelmére, elszap., kitartó elköv. <u>Enyhítő:</u> fiatal felnőtt kor, időmúlás Enyhítésre a fiatal felnőtt kor, és kóros szintet el nem érő személyiségzavara vezetett.

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
59.	Bf.I.213/2009.	I-II.r. vádlott Btk. 166.§ (2) bek. b) és d) pont, mint <i>társtettesek</i>	I.r. vádlott, visszaesőként: 15 év fegyház 10 év közügy II.r. vádlott: 14 év fegyház 10 év közügy	Súly.: védtelen, idős sértett sérelmére, ittasság, társtettesként, kétszeres minősülés, elszap., I.r. esetében további súly.: feltételes szabadság hatálya alatti elköv., visszaesőként II.r. büntetett előélet, felfüggesztett szab. próbaideje alatti elköv. Enyh.: beismerés, 1-1 kk
60.	Bf.I.257/2009.	Btk. 166.§ (2) bek. c) pont és kifosztás btt kís., magánlaksértés btt., vesztegetés btt.	20 év fegyházbüntetés (súlyosítás) 10 év közügy	Súly.: fiatal kora ellenére büntetett előélet élet- és testi épség elleni bcs-k elköv. miatt, kábítószerrel bódult állapot, sértettel egy ágyban aludtak gyermekei az elkövetéskor, különösen veszélyes eszközzel elköv., (kés), halmazat, elszap., felfüggesztett szab. próbaideje alatt Enyhítő: kifosztás kísérleti stádiuma Súlyosítás indoka a terhelt személyében rejlő kiemelkedő társ.veszt., és a súlyosító kör. Kiemelkedő nyomatéka.
61.	Bf.I.270/2009.	Btk.166.§ (2) bek. i) pont	5 év börtön 5 év közügy	Btk.87.§ (2) bek. a) pont és Btk. 45.§ (2) bekezdés alkalmazása Enyhítő kör.: szüléssel járó különleges állapot, beismerés, fiatal felnőtt kor, időmúlás, enyhe fokú gyengeelméjűség, 1 középsúlyos értelmi fogy. Gyermekek eltart. Gondoskodik
62.	Bf.II.292/2009.	I.r. vádlott Btk.166.§ (2) bek. b) pont, Mint <i>társtettes</i> III.r. vádlott Btk. 166.§ (2) bekezdés b) és f) pont <i>kísérlet</i> Mint <i>társtettes</i> IV.r. vádlott Btk.166.§ (2) bek. b) pont, <i>kísérlet</i> Mint <i>társtettes</i>	I.r. vádlott különös visszaeső Életfogytig tartó fegyházbüntetés Feltételes szabadulás legkorábban <u>35 év</u> 10 év közügyektől eltiltás 10 év járművezetéstől eltilt. III.r. vádlott többszörös visszaeső	Súly.: büntetett előélet, visszaesői (vagyon elleni bcs-k) és többszörös visszaesői minőség, idős, védtelen sértettek sérelmére, éjjeli órákban, társas elköv., orvtámadásszerű elköv. mód, eszközhasználat, bántalmazás módja különös kegyetlenséghez közelít, sorozat jelleg, köznyugalom megzavarására alkalmas elköv., elszap., különös kegy.-hez közelítő brutalitás I.r. és III.r. vádlottak esetében további súly.: büntetőeljárás hatálya alatt követték el cselekményeiket, bűnözői életforma Enyhítő kör.: I.r. tényfeltáró beismerés

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
		és terhükre döntően 10-20 rb közötti rablás btt, személyi szabadság megsértésének btt-e, 3-4 rb. Sts btt., magánlaksértés btt., lopás btt is	Életfogytig tartó fegyházbüntetés Feltételes kedvezményből kizárt 10 év közügyektől eltilt 10 év közúti járműv.eltilt. IV.r. vádlott különös visszaeső: 16 év fegyház 10 év közügy 10 év járművezetéstől elilt.	IV.r. esetében kís. szak, 3 kk.
63.	Bf.III.298/2009.	Btk.166.§ (2) bek. a) és b) pont <i>kísérlét</i>	8 év 6 hónap fegyház 9 év közügy	<u>Btk. 87.§ (2) bek.a) pont alkalmazása</u> <u>Súly.:</u> elszap., kétszeres minősülés <u>Enyh.:</u> fiatal felnőtt, megbánás, beismerés, kísérlét
64.	Bf.II.313/2009.	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont	11 év fegyházbünt. 10 év közügy. Kényszergyógyítás	<u>Súly.:</u> idő korú sértett sérelmére, igen súlyos ittasság, alkoholista életvitel, elszap. Büntetlen előélet súlytalan
65.	Bf.III.330/2009.	Btk.166.§ (2) bek. d) pont	8 év fegyház 10 év közügy.	<u>Btk. 87.§ (2) bek. a) pont alkalmazása</u> fiatal felnőtt korra hivatkozással. <u>Súly.:</u> idős korú közeli hozzátartozó sérelmére elköv. <u>Enyhítő:</u> fiatal felnőtt kor
66.	Bf.I.373/2009.	<u>I-II.r. vádlottak</u> (önálló tettesek) Btk.166.§ (2) bek. d) és i) pont (éhhálál) és 6-6 rb kk vesz.btt.	<u>I.r. vádlott:</u> 15 év fegyház 10 év közügy. <u>II.r. vádlott:</u> 13 év fegyház 10 év közügy.	<u>Súly.:</u> kétszeres minősülés, büntetett előélet, halmazat, közvetlen hozzátartozó (gyermekük) sérelmére, I.r. esetében további súly.: próbára bocsátás próbaideje alatti elköv. <u>Enyh.:</u> II.r. megbánása

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
67.	Bf.III.388/2009.	Btk.166.§ (2) bek d) pont	15 év fegyház 10 év közügy kényszergyógyítás	<u>Súly.</u> : többszörös visszaesői min., büntetőelj. hatálya alatti elköv., ittasság, elszap. <u>Enyhítő</u> : beismerés
68.	Bf.II.393/2009.	I.r.-II.r. terhelt Btk.166.§ (2) bek. b) pont <i>kísérlete</i> <i>I.r. mint bűnsegéd</i> és társtettesként elk. Magánlaksértés btt, társt.elköv. rablás büntett, társt.folyt. elköv. lopás btt., I.r. kk vesz. Btt. Is bűnös	I.r. vádlott: 15 év fegyház 10 év közügy. II.r. vádlott: 11 év fegyház 9. év közügy	<u>Súly.</u> : idős beteg mozgásban korlátozott kiszolgáltatott helyzetű személy sérelmére, gátlástalan elköv., halmazat, elszap. I.r. esetében további súly.: többszörös, egyben különös visszaeső (vagyon elleni csel.), büntetőelj. hatálya alatti elköv., II.r. esetében további súly.: próbára bocsátás int. hatálya alatti elköv. <u>Enyhítő</u> : I.r.: személyiségzavar, bűnsegédi alakzat ölési cselekvőségben II.r. kísérleti szak, eshetőleges ölési szándék, kk eltart.
69.	Bf.III.411/2009.	Btk. 166.§ (2) bek. i) pont	6 év börtön 6 év közügyektől eltilás	Btk. 87.§ (2) bek. a) pont és Btk. 45.§ (2) bek. alkalmazása <u>Súly.</u> : elszap., közvetlen hozzátartozó sérelmére <u>Enyhítő</u> : szülést követően közvetlenül elköv., cselekményt követően kialakult kóros pszichiátriai állapota, fiatal felnőtt kor, eshetőleges ölési szándék
70.	Bf.II.478/2009.	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont	12 év fegyház 10 év közügy	<u>Súly.</u> : büntetett előélet, felfügg.szab.veszt. hatálya alatti elköv., ittasság, elszap. <u>Enyhítő</u> : részbeni beismerés, megbánás, 1 kk
71.	Bf.II.483/2009. Fk. terhelt	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont	10 év fk börtön 10 év közügy.	<u>Súly.</u> : próbára bocs. Hatálya alatti elköv., büntetőeljárások hatálya alatti elköv., ittasság, elszap. <u>Enyhítő</u> : beismerés, megbánás, beszámítási kép. enyhe fokú korlátozottsága
72.	Bf.I.529/2009.	Btk. 166.§ (2) bekezdés d) pont	13 év fegyház 10 év közügy	<u>Súly.</u> : elszap., kitartó elköv., ittasság, különösen veszélyes eszközzel való elköv. <u>Enyhítő</u> : beismerés, megbánás, sértetti közrehatás

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
73.	Bf.I.564/2009.	Btk.(2) bek. b), d), f) pont és más bcs-k.	Életfogytig tartó fegyház Felt.legkorábbi időpontja <u>40 év</u> <u>10 év közügy</u>	<u>Súly.:</u> két idős, szomszédjában lakó sértett sérelmére, többszörös minősülés, kitartó szándék, többszörös halmazat, büntetett előélet, elszap., elvetemült és az emberi méltóságot mélyen megalázó elköv. mód, közfelháborodás <u>Enyhítő:</u> beismerés
74.	Bf.I.631/2009.	I.r. és II.r. terheltek Btk. 166.§ (2) bek. b) és d) pont <i>kísérlete, mint társtettesek</i>	I.r. –II.r. vádlott: 14-14 év fegyház 10-10 év közügy	<u>Súly.:</u> kétszeres minősülés, társas elkövetés, büntetett előélet, felfüggesztett szab.veszt. hatálya alatti elköv., éjszaka, idős védekezésre nem képes sértett sérelmére, sértettnek maradandó fogyatékoságot is okoztak, közfelháborodás <u>Enyhítő:</u> fiatal felnőtt kor, kísérleti szak kisebb nyomatékkal
75.	Bf.I.634/2009.	Btk.166.§ (2) bek. d) pont	15 év fegyház 10 év közügy	<u>Súly.:</u> büntetett előélet, felfüggesztett szab.veszt. hatálya alatti elköv., itasság, közeli hozzátartozó sérelmére, elszap. <u>Enyh.:</u> kis nyomatékkal időmúlás
2010.				
76.	Bf.I.44/2010.	Btk.166.§ (2) bek. a) és f) pont <i>kísérlet</i> és Közveszélyokozás btt, kk vesz. btt.	17 év fegyház 10 év közügy	<u>Súly.:</u> büntetett előélet, visszaesői minőség, feltételes szabadság hatálya alatti elköv., büntetőelj. hatálya alatti elköv., elszap., kétszeres minősülés, garázda elköv., halmazat, hozzátartozó sérelmére elköv. <u>Enyh.:</u> részbeni beismerés
77.	Bf.I.79/2010.	Btk. 166.§ (2) bek. d) pont	13 év fegyház 10 év közügy.	<u>Súly.:</u> büntetett, közeli hozzátartozó sérelmére, elszap., <u>Enyh.:</u> beismerés, megbánás, eshetőleges szándék,
78.	Bf.I.98/2010.	Btk.166.§ (2) bek. c) és d) pont és kifosztás btt	Életfogytig tartó fegyház Legkorábban <u>30 év</u> elteltével feltételesre bocs. 10 év közügy.	<u>Súly.:</u> büntetett előélet, felfüggesztett szab.veszt. hatálya alatti elköv., itasság, idős és kiszolgáltatott sértett sérelmére, veszélyes védekezésre esélyt nem hagyó eszközzel elköv., kétszeres minősülés, lakókörnyezet biztonságérzetének megingatása, elszap., a sértett emberi és női mivoltában történő mélyen megalázó elköv.

Ssz	Ügyszám	Minősítés	Büntetés	Megjegyzés
				mag. <u>Enyh.</u> : beismerés, fiatal felnőtt kor
79.	Bf.III.131/2010. Fk terhelt	I-II.r. vádlottak Btk. 166.§ (2) bek. a), d), f) g) és i) pont <i>kísérlete</i> Mint társtettesek II.r. terhelt Lopás vts is	I.r. vádlott, mint többszörös visszaeső: 11 év fegyház 10 év közügy II.r. Fk. vádlott: 6 év fk börtön 6 év közügy.	Súly.: többszörös minősülés, elszap. I.r. többszörös visszaeső, ittasság II.r. próbára bocsátás alatti elköv. <u>Enyhítő:</u> kísérlet II.r. terhelt megbánása
80.	Bf.I.230/2010.	Btk.166.§ (2) bek. d), f) és i) pont <i>Kísérlet</i> és rongálás btt.	14 év fegyház 10 év közügy	Súly.: büntetett előélet, több közeli hozzátartozója sérelmére, többszörös minősülés, elszap. <u>Enyh.</u> : saját életét is kockáztatva kétségbeesésben történő elköv., kísérleti szak

6. számú melléklet

Az emberölés büntettének egyes minősített esetei vonatkozásában terheltenként alkalmazott büntetések

Btk.166.§ (1),(2) bek.

a) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	14 év fegyházb.	10 év közügy.el.	büntetlenség (súlytalan a közeli hozzátartozói viszony miatt)	<i>Beismerés</i>
2.	14 év fegyházb.	10 év közügy.el.	büntetett, visszaesői minőség	<i>beismerés</i>

b) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	13 év fegyházb.	10 év közügy.el.	Büntetett, különös visszaeső (vagyon elleni bcs-k)	Eshetőleges szándék, kétszeri hat.kiv. miatti időmúlás
2.	12 év fegyházb.	10 év közügy.el.	Büntetett	kísérlet, eshetőleges szándék, idős személy sérelmére otthonában
3.	13 év fegyházb.	10 év köz.el.	Büntetett, ezért fiatal felnőtt kora nem értékelhető javára	idős személy sérelmére otthonában
4.	15 év fegyházb.	10 év közügy.	Büntetett, többszörös visszaeső	idős személy sérelmére otthonában
5.	7 év fegyházb.	7 év köz.el.		Btk.87.§ (2) bek. a) pont korl. besz. kép., az <u>elkövetés körülményei, és módja</u> nem tették lehetővé <u>Btk.24.§(2)bek.</u> alkalmazását, <i>beismerés</i>
6.	14 év fegyház	10 év köz.el.	Büntetett, többszörös visszaeső	Beismerés, idős, mozgásában korl., védtelen személy sérelmére otthonában
7.	14 év fegyház	10 év köz.el.	Büntetett, visszaeső	Társtettesként, megveszerte közfelháborodás
8.	13 év fegyház	10 év köz.el.	büntetett	Társtettesként, megveszerte közfelháborodás
9.	10 év fegyház	10 év köz.el.	büntetett	Felbújtó, megveszerte közfelháborodás

b) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
10.	6 év fegyház	6 év közügy.	Büntetlen	Btk.87.§ (2) bek a) pont Bűnségéd, megromlott egészségi állapot
11.	18 év fegyház.	10 év közügy.	Fiatal felnőtt	Beismerés, többszörös halmazat , idős, védtelen személy sérelmére otthonában
12.	Életfogytig tartó fegyház Legkorábban 35 év elteltével szabadulhat	10 év közügy 10 év járművez.el.	Büntetett, különös és többszörös visszaeső (vagyon elleni bcs-k)	Társtettesként idős, védtelen személyek sérelmére otthonukban elköv. Köznugalom megzavarása, többszörös halmazat (rablás, magánlaksértés, személyi szab.megsértése) <i>beismerés</i>
13.	16 év fegyház.	10 év közügy. 10 év járművez.el.	Büntetett, különös visszaeső (vagyon elleni)	Társtettes, idős sértettek, többszörös halmazat
14.	15 év fegyház	10 év közügy.	Büntetett, különös és többszörös visszaeső (vagyon elleni bcs-k)	idős, védtelen személy sérelmére otthonukban kísérltet, bűnségéd
15.	11 év fegyház	9 év közügy.	Fiatal felnőtt kora korábbi próbára bocsátása miatt nem enyhít	idős, védtelen személy sérelmére otthonukban, kísérltet , eshetőleges szándék

c) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	10 év fegyház	10 év közügy.	Büntetett, visszaeső	kísérltet
2.	20 év fegyház	10 év közügy.	Többszörös büntettség fiatal kora ellenére testi épség elleni bcs-k miatt	Többszörös halmazat

d) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	12 év fegyház	10 év közügy.	Büntetlen	<u>Kis mértékben korl. besz. kép.</u> , Közeli hozzátartozó sérelmére
2.	12 év fegyház	10 év közügy	Büntetett	Részbeni beismerés, Közeli hozzátartozó sérelmére
3.	13 év fegyház	10 év közügy.	Büntetlen	Részbeni beismerés, idős, védtelen személy sérelmére

d) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
4.	12 év fegyház	10 év közügy.	Büntetett, visszaeső	Beismerés, esetőlegesen szándék, közeli hozzátartozó
5.	14 év fegyház	10 év közügy	többszörös visszaesői minőség	
6.	5 év fegyház	5 év közügy.	Büntetlen előélet súlytalan közeli hozzátartozó sérelmére elköv. miatt	Btk. 87.§ (2) bek. a) pont Távoli kísérlet, <i>beismerés, megbánás</i>
7.	12 év fegyház	10 év közügy	Büntetett előélet	Társtettség
8.	12 év fegyház	10 év közügy	Büntetett előélet	Társtettség
9.	11 év fegyház	10 év közügy	Fiatal felnőtt kor	társtettség
10.	15 év fegyház	10 év közügy	Büntetett előélet (erőszakos testi épség elleni bcs-k miatt)	Beismerés, megbánás, Közeli hozzátartozó sérelmére
11.	13 év fegyház	10 év közügy	Büntetlen előélet	
12.	13 év fegyház	10 év közügy	Büntetett előélet	Kitartó szándék, beismerés és megbánás
13.	13 év fegyház	10 év közügy	Büntetett előélet (személy elleni erőszakos bcs-k)	
14.	15 év fegyház	10 év közügy	Büntetlenség súlytalan a közeli hozzátartozó sérelmére tört. elköv. miatt	Beismerés, megbánás, közeli hozzátartozó sérelmére
15.	15 év fegyház	10 év közügy	Fiatal felnőtt kor	Társtettség, csoportos elköv.
16.	8 év fegyház	10 év közügy	Fiatal felnőtt	Btk. 87.§ (2) bek a) pont Társtettség, csoportos elköv., részbeni <i>beismerés</i>
17.	12 év fegyház	10 év közügy	Fiatal felnőtt	Társtettség, csoportos elköv., cselekménysor kiváltója, <i>beismerés</i>
18.	6 év fegyház	5 év közügy	Fiatal felnőtt	Btk. 87.§ (2) bek a) pont Társt. Csop. <i>Beismerés, megb.</i>
19.	13 év fegyház	10 év közügy	Büntetett előélet (erőszakos csel. miatt)	Esetőlegesen szándék
20.	13 év fegyház	10 év közügy	Büntetett	<i>beismerés, megbánás</i>
21.	11 év fegyház	10 év közügy	Büntetett	Sértett provokatív, agresszív fellépése, <i>beismerés, megbánás</i>

d) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
22.	12 év fegyház	10 év közügy	Fiatal felnőtt	Idős, egyedülálló, védekezésre alig képes sértett sérelmére otthonában
23.	11 év fegyház	10 év közügy	büntetlen	Idős, egyedülálló, védekezésre alig képes sértett sérelmére otthonában
24.	8 év fegyház	10 év közügy	Fiatal felnőtt kor	Btk. 87.§ (2) bek.a) pont
25.	15 év fegyház	10 év közügy	Többszörös visszaeső	<i>beismerés</i>
26.	12 év fegyház	10 év közügy	Büntetett	<i>Részbeni beismerés, megbánás</i>
27.	10 év fk bürtön	10 év közügy.	Büntetett	<i>Beismerés, megbánás</i>
28.	13 év fegyház	10 év közügy	Büntetlen	kitartó szándék, <i>beismerés, megbánás</i>
29.	15 év fegyház	10 év köz.	Büntetett	közeli hozzátartozó sérelmére
30.	13 év fegyház	10 év közügy.	Büntetett	<i>Beismerés, megbánás, esetlegesen szándék</i>

e) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	8 év 6 hónap fegyház	8 év közügy	Büntetett, visszaeső	Btk.87.§ (2) bek. a) pont Terheltnél keletkezett maradandó fogy., kísérlet

f) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	11 év fegyház	10 év közügy.	Büntetett	<u>Kísérlet,</u> 2 sértett maradandó fogyat.
2.	14 év fegyház	10 év közügy.	Büntetlen	<i>Beismerés, 2 sértett halála</i>

h) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés:	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	életfogytig tartó fegyház Legkorábban 30 év elteltével bocsátható feltételes szabadságra	10 év közügy.	Büntetett	Korábbi büntetése testvére életének kioltása miatt.

i) pont	Főbüntetés:	Mellékbüntetés :	Előélet/fiatalkor	Egyéb
1.	3 év 6 hónap börtön	4 év közügy.	Fiatal felnőtt kor	Btk. 24. § (2) bek. <i>Beismerés, megbánás, enyhe fokú gyengeelméjűség</i>
2.	2 év 6 hónap fk. börtön	3 év közügyektől elt	Fiatalkorú terhelt	
3.	5 év fegyház	3 év közügy.	büntetlen	Btk. 87.§ (2) bek. a) pont <i>Beismerés, megbánás</i>
4.	6 év börtön	6 év közügy	Fiatal felnőtt	Btk. 87. § (2) bek. a); Btk. 45.§ (2) bek. <i>Beismerés, megbánás</i>
5.	5 év fegyház	5 év közügy.		Btk. 87. § (2) bek.a) <i>Beismerés, megbánás</i>
6.	2 év börtön 5 évre felfüggesztve		büntetlen	Btk. 24.§ (2) bek., Btk. 45.§ (2) bek. <i>kísérlet</i> <i>Beismerés, megbánás</i>
7.	4 év börtön	10 év közügy.		Btk. 24.§ (2) bek., Btk. 45.§ (2) bek.
8.	5 év börtön	5 év közügy.	büntetlen	Btk.87.§ (2) bek. a), Btk. 45.§ (2) bek.
9.	6 év börtön	6 év közügy.	Fiatal felnőtt	Btk.87.§ (2) bek. a), Btk. 45.§ (2) bek.

Megjegyzés: a melléklet nem tartalmazza a büntetés kiszabásnál figyelembe vett összes körülményt, így súlyosító körülményként valamennyi esetben az elszaporodottság, az esetek közel egy negyedében az ittasságot, míg enyhítő körülményként pedig kis nyomatékkal bíró kiskorúak eltartásáról való gondoskodási kötelesség, illetőleg kizárólag a megismételt eljárások során figyelembe vett időmúlás feltüntetését.